

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — **Dopisi** naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — **Rokopisi** se ne vračajo. — **Za inserate** se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — **Naročnina** za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 50 kr., za četrť leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Duhovščina in posvetnjaki.

Minolo leto je za nas Slovence zaradi tega jako žalostno, ker se je domači razpor na Kranjskem močno poostiril in sicer tako poostiril, da ni upanja, da bi se kmalu poravnal. Agitacija ob deželno-zborskih volitvah je marsikje prekoračila meje dostojnosti. Obravnave v deželnem zboru so pa tudi tako rezke, da morajo razpor le še poostriti. Ostri napadi od obeh strani nikakor ne povekšujejo ugleda deželnega zastopa in našega naroda. Tudi se motijo tisti, ki mislijo, da morejo take razprave koristiti tej ali oni stranki. Posledica mora biti, da bodo prosti ljudje zgubili zaupanje do obeh strank in bode kmet v duhovniku in posvetnem razumniku videl le svojega nasprotnika in izsesovalca. Slišijo se pritožbe, da se socijalizem vgnezuje na Slovenskem. Nobena reč pa bolj ne more koristiti socijalizmu, kakor taki napadi mej sedanjimi strankami, kakor so sedaj na Kranjskem na dnevnem redu, ki se drug drugemu predbacivajo sebičnost in druge podobne prelepe lastnosti, če tudi navadno brez dokazov.

Tudi v drugih slovenskih deželah se slovenski politiki v vsem ne vjemajo, a borba se suče vendar bolj v dostojnih mejah in se umazano perilo javno ne pere. Tako se na Štajerskem nismo vsi vjemali glede koalicije, a vendar zaradi tega nismo drug drugega grdili in psovali. Na Goriškem je bil hud volilni boj, a po volitvah so se pa zopet poravnali. Na Kranjskem se pa kaže, da se bode borba mej sedanjima strankama poostрила do strasti in brezobzirnosti, kakor je ni bilo. Na jedni strani stoji skoro vse svetno razumnštvo, na drugi pa skoro vsa duhovščina. Katoliška stranka očita posvetnjakom, kateri niso na

njeni strani, da ničesar ne store za narod, da iščejo povsod le lastnih dobičkov. Vse mogoče stvari se navajajo, naj so že utemeljene ali ne. Posvetnjaki pa zopet očitajo duhovščini, da hrepeni le po gospodstvu, da jej za narod nič ni. Če se je kdaj kazala narodno, je delala to le zaradi tega, da bi ložje gospodovala. Očita se jej, da hoče narod ohraniti v temi.

Reči moramo, da so ti napadi preostri in tudi niso utemeljeni. Duhovščina in posvetnjaki so delali za probudo našega naroda. V nekaterih krajih in nekaterih časih je duhovščina več storila, v drugih pa posvetnjaki, kakor so razmere nanesle. Bili so pa tudi mej duhovščino in posvetnjaki ljudje, ki so delali ovire našemu narodnemu napredku. Neutemeljeno je očitjanje, da duhovščina le nasprotuje vsakemu napredku. To krivo mnenje se je zaneslo iz tujine k nam in le dokazuje pomankljivo poznanje zgodovine znanosti. Mi ne spadamo tistim, ki morda trdijo, da so v srednjem veku kdo v kake znanosti cvetele. Znano je pa nam, da so baš duhovniki mnogo pripomogli, da se je koncem srednjega in v začetku novega veka močnejše začela razvijati znanost. Že v 9. stoletju je živel slaven prirodzanec opat Raban Mauris, o katerem je mej drugim znano, da je že učil, da je ves svet sestavljen iz majhnih drobcev, ki se vedno gibljejo. Učeni opat je torej stal na stališču sedanjih prirodzancev. Njegov nauk se je potrdil. V trinajstem stoletju sta delovala Albert Magnus iz reda dominikancev in frančiškan Robert Bacon za povzdigo prirodznanstva in drugih znanosti. Možem, ki so tedaj pospeševali znanost, prištevati je tudi conterburški nadškof Ivan Beckham. V petnajstem stoletju je mej drugimi duhovniki na znanstvenem polju si pridobil velicij zaslug

zlasti kardinal Cusa, ki je pripravil pot kanoniku Koperniku, kateri je podrl Ptolomejev svetovni sestav in dokazal, da zemlja in drugi planetje tekajo okrog solnca. Še več drugih duhovnikov bi se dalo navesti, ki so tedaj delovali na znanstvenem polju. Tudi papeži so podpirali znanost.

Seveda, tajiti se ne more, da so tudi mej duhovniki bili nasprotniki svetne znanosti, ki so učenjakom delali raznovrstne ovire. Sicer pa mej posvetnjaki tudi taci ni nikdar manjkalo. Izredni talenti so večkrat našli ovire baš od strani, koder bi bili podpore pričakovali. Mnenje, da je duhovščina sploh sovražna znanosti, je tedaj neutemeljeno. Nasprotno je pa tudi napačno misliti, da bi v današnjem času mogla sama duhovščina zadoščati vsem kulturnim potrebam, da bi ona vse vedela in znala, kar je treba za javno življenje. Treba je složnega delovanja vsega razumnštva, če hočemo, da naš narod ne bode nazadoval. Slovenski narod je premajhen, da bi smel čepiti svoje moči brez škode za narodni napredek. Pri nas niso razmere take, kakor pri Nemcih, kjer si lahko dovolijo „šport“, da se dele v konservativce, liberalce, nacijozalce, protisemite itd. Nemcem se ni več boriti za narodni obstanek. Mi ne vemo, če kranjska duhovščina zares hrepeni po gospodstvu, le to je nam znano, da je na Kranjskem poleg škofa 6 duhovnikov v deželnem zboru; izimši tirolskega jih ni nikjer razmerno toliko.

Mi ne spadamo k tistim, ki mislijo, da duhovnik ni za politiko. Skušnja je pa pokazala, da ugleda duhovščine ne povzdiguje to, če se le preveč meša v posvetne stvari. To se je pokazalo tudi na Tirolskem. Ob zadnjih volitvah se je na kmetih razleglo že geslo: „Le fajmoštra ne!“ in res je propal jeden dekan. Odkritosrčno rečeno,

LISTEK.

Nekaj zgodovinskih črtic iz francoske revolucije s posebnim ozirom na Celje.

Po raznih virih sestavil Kovačev.

(Dalje.)

Prihodnje leto so zopet hodile tri ruske čete po Celju, prišle so iz Italije, kjer so se zopet bile krvave bitke, in sicer po poročilu celjske kronike 31. prosinca ter so se dne 3. in 4. svečana vračale na Rusko.

Napoleon je namreč začetkom tega leta začel nabirati vojščake, s katerimi je hitel črez goro sv. Bernarda. Po mnogih dneh in velikih težavah je dospel v Italijo, popolno nepričakovano od nasprotnikov. Hitro je napadel mesto za mestom ter je podil nasprotnike pred seboj, kateri so se združili v Turinu z avstrijskimi četami, katerih vrhovni poveljnik je bil Melas. Napoleon pa se je združil s francoskimi četami, ki so prišle črez goro sv. Gottharda; na to je hitel v Milan ter potrdil ondotno republiko. Ne dolgo pozneje se vname huda vojska pri vasi Marengo, v katerej je Avstrijce sprva spremljala

sreča, zakaj Melas je s svojimi vojniki premagal Francoze ter jih odpodil iz vasi. To pa je te še bolj razkačilo; njihov vodja Desain se je torej še enkrat z vso silo zagnal na Avstrijce, a Mar-mont je nastavljal topove na nje. Prvi je izgubil življenje, kar je Francoze tako razjezilo, da so še enkrat hujše planili na nasprotnike ter jih končno le premagali. Nasledek tega boja je bil, da je sklenil Melas in Napoleon premirje, v katerem je dobil Napoleon Genova s piemontskimi in lombardskimi trdjavami.

Po tem premirju je zapustil Napoleon Italijo ter se je podal v Pariz.

Leta 1805. so Francozi zopet obiskali celjsko mesto ter grozno škodo naredili njegovim prebivalcem in okoličanom. Napoleon je namreč od dne do dne bolj slovel med Francozi in si vedno več ljudij pridobil na svojo stran, tako, da je bil že v jeseni leta 1799. voljen začasnim konzulom francoske republike, a v resnici pa je bil že zdaj on sam pravi vladar, zakaj vse se je moralo po njegovi volji zgoditi, kar koli si je vtepel v glavo, nasvete svojih tovarišev pa je vedno zavrnil. Hrepenel je po vedno višji slavi in neodvisnem vladanju, kar je tudi s pomočjo udanega mu francoskega ljudstva l. 1804 dosegel.

Komaj pa je bila njegova volitev potrjena od svetovne in cerkvene oblasti, pokazal je svoje

namene in se je dal tudi proglasiti kraljem italijanskega ljudstva ter se v Milanu dne 26. maja leta 1805. venčati, s tem je pa že tudi pokazal, da mu je bilo za hlagor francoskega ljudstva le tako dolgo, dokler je potreboval njegove pomoči; sedaj pa je samostalen in se giblje kakor hoče. To pa so tudi sosedne države kmalu opazile v prvi vrsti Angleška, zakaj Napoleon se je branil skleniti z njo trgovinsko pogodbo, kar pa je v amienskem miru obljubil. Ni se prestrašil zganja Angležev, ampak je takoj vse ukrenil, da bi se dobro pripravil na pretečo mu vojsko. Hitro je poslal čete na Hanoveransko, ktero je bilo v oblasti Angležev, katere so tudi kljub boju pri Nienburgu, katerega branitelj je bil Anglež grof Wallmoden, premagale nasprotnike ter deželo pridobile Napoleonu.

Nasledek tega boja je bil mir, sklenjen dne 5. junija leta 1804. Napoleon pa še ni miroval ampak si je pridobavljaj od vseh strani hrabrih vojakov in zanesljivega orožja. Začetek novega boja je bil radi neugodnega vremena odložen na prihodnje leto. Med tem časom pa se je na Angležkem trudil posebno minister Pitt, da bi spravil dovolj moči skupaj. Njegovej stranki se je pridružil tudi ruski Alexander I.; pozneje pa so še pristopili k njemu Avstrijci in prebivalci Švedije.

da bi ne želeli, da bi na Slovenskem kedaj tako daleč prišlo, da bi koga jedino zaradi tega ne hoteli voliti, ker je duhovnik. Če bodo pa take razmere dalje trajale, kakor so sedaj na Kranjskem, se pa to še utegne pripetiti. Kakor sedaj kmet že ne mara za notarja, tako se utegne zgoditi, da ne bode več zaupal duhovniku.

Sedaj smo v Avstriji v času, v katerem se pripravlja nekaj prevrat. Dvomi se že, če bode mogoče ohraniti dualizem. Od obeh strani se bodo delale težave obnovljenju pogodbe z Ogersko. Če se nova pogodba ne sklene, ima pač cesar pravico podaljšati jo, toda, to bi bila le začasna naredba a naposled bi pa bilo le treba kaj stalnega napraviti. Mnogi mislijo, da pride do popolne presnove razmer naše države. V takem trenutku bi pa bilo treba, da smo vsi Slovenci jedini, in se vzajemno potegujemo, da se razmere za nas ugodno uredijo. Morda ne bode več dolgo, da bode treba zjedinjeno Slovenijo postaviti na dnevni red. Štajerski Slovenci že nočemo več slišati, da bi še šli v Gradec.

Kranjski Slovenci bi bili poklicani, da prevzamejo nekako vodstvo Slovencev, a to ne bode mogoče, ako ondu ne bode jedinstvo. Drugi Slovenci pa ne bodo zmagali velicega dela, posebno ker še ni izključeno, da bi se jim s Kranjskega ne delale ovire.

Zaradi tega je štajerskim Slovincem krvavelo srce, ko so izvedeli, da se na Kranjskem napravlja stalen razkol med duhovščino in posvetnim razumnostvom. Nadejati se hočemo, da na obeh straneh spoznajo, da bi razpor koristil le narodnim nasprotnikom in se najde pot do sporazumljenja. Prej, če se to zgodi, tem manjša bode škoda v narodnem oziru. Če se bode vsak trudil po svoji moči koristiti narodu, bode se priložnost za spravo sama po sebi ponudila. Če se bode pa oziralo le na strankarske in stanovske koristi, tedaj se pa razpor še bolj poostri, in prej ali slej se bode pa s tem končal, da bode narod o sedanjih strankah prešel na dnevni red. Le tega se je bati, da bi ne bilo že prepozno, ko bode sam narod odrinil prepirljivce.

† Miha Klaić.

Dne 3. t. m. je smrt pobrala dalmatinskega deželnega glavarja, državnega poslanca Miha Klaića. Pokojnik je bil rojen leta 1830. v Dubrovniku. Šolal se je v italijanskih šolah v Livornu, vseučilišče je pa pohajal v Padovi in sicer na matematični fakulteti. Leta 1854. je postal doktor matematike, in na Dunaju je pa potem napravil profesorski izpit iz matematike in fizike in dobil službo na gimnaziji v Zadru.

Ko se je začelo v Avstriji ustavno življenje, je Klaić takoj začel politično delovati. V zaderski skupini najvišjih obdačencev je bil voljen v deželni zbor. V zboru je takoj pokazal, da mu tuje italijanske šole niso izruvale domoljubja iz srca. Da pa se zbudi hrvatski narod, ki se tedaj

ni zavedel, je osnoval s Polinovičem in Nodilom „Narodni List“. Zaradi vsestranskega političnega delovanja, ga je vlada odstavila 1863. leta od profesorske službe. Pod Belcredijem je bil zopet poklican v državno službo in je postal deželni šolski nadzornik. Tudi sedaj mu ni bilo dalje ostati v državni službi. Prišlo je Slovanom neprijazno meščansko ministerstvo in Klaić se je odpovedal svoji službi, ker ni hotel izvajati namer te vlade.

Ko je postal general Rodić dalmatinski namestnik, so se razmere v deželi hitro premenile. Italijansko gospodarstvo je popihala nova sapa. Rodić je bil poslal Klaića, da je skušal pomiriti uporne Borheze. Že to kaže, da je namestnik imel v Klaića zaupanje.

Leta 1870. dobe Hrvatje v deželnem zboru večino, in Klaić je bil voljen v deželni zbor, kjer je imel priložnost porabiti svoje obilno znanje. Leta 1873., ko so se bile upeljale direktne volitve za državni zbor, je bil voljen v zaderskem okraju kmetijskih občin v državni zbor. Od tega časa je bil vedno državni poslanec, zastopal je po vrsti zaderske, sinjske in dubrovnške kmetijske občine. V državnem zboru je bil jako delaven. Izveden je bil v narodnih, gospodarskih, finančnih in učnih vprašanjih. Zato je pa tudi v Hohenwartovem klubu, katerega član je bil, do nastopa Windischgrätzovega ministerstva, igral važno vlogo. Bil je član klubove parlamentarne komisije in član izomicevalnega odbora desnice. Bil je dolgo let nekak vodja dalmatinskih hrvatskih poslancev.

Klaić je bil odločen, a vendar previden politik. Njegov ideal je bilo zjedinenje Dalmacije, Bosne in Hercegovine s Hrvatsko. To misel je odločno zagovarjal tudi v delegaciji. Pripadal pa ni tistim, ki hoté s silo prodreti skozi zid in hočejo stvar tirati do skrajnosti. Priporočal je zatorej čakati ugodnega trenutka, ta čas pa skrbeti, da se v Dalmaciji utrdi hrvatstvo in zboljša narodno blagostanje. Da je pa Klaić znal tudi se odločno postaviti vladi po robu, če se mu je zdelo potrebno, je pokazal, ko je govoril proti izjemnemu stanju v Pragi. Češki listi se še po smrti njegovi hvaležno spominjajo tega njegovega govora.

Zguba Klaića pa ni le občutna za Dalmatince, temveč tudi za nas Slovence. On je zvesto podpiral naše slovenske težnje. Posebno pod Taaffejevo vladno je nam Klaić s svojimi Dalmatinci mnogo koristil. Tedaj so Dalmatinci večkrat odločevali večino. Večkrat se je kako važno zborovanje odkladalo, da so tudi vsi dalmatinski poslanci prišli na Dunaj, da opozicija ni zmagala in vrgla vladu. Liberalci dobro vedo, da je Klaić kriv, da se jim ni posrečila namera, da bi bili izvrstili Taaffeja, dokler so še bili tako močni, da bi bili mogli sami vladati.

Poslednji čas je bil Klaić načelnik hrvatsko-slovenskega kluba, kateremu je podnačelnik dr.

A. Ferjančič. Vlada si je prizadevala pridobiti ta klub, da bi se združil s konservativnim klubom. Dotična pogajanja so že bila blizu končana. Priznavajoč velike njegove zasluge na političnem polju ga je vlada imenovala za deželnega glavarja dalmatinskega. Toda ni bilo dano, da bi bil nastopil dejanski deželno glavarstvo, poprej ga je pokosila smrtna kosa. Slovenci bodemo pokojnika vedno ohranili v hvaležnem spominu, dalmatinskim Hrvatom pa želimo, da jim pošlje Bog še več tacih mož.

Celjske novice.

(„Katoliško podporno društvo“ v Celji) imelo je leta 1894 dohodkov 1489 gld. 42 kr.; stroškov pa 2314 gld. 12 kr. Primankljaja je tedaj 824 gld. 70 kr. Premoženje društva: 7 obilicij nom. vrednosti 700 gld. 1 obilicija nom. vrednosti 2000 gld. Odbor: Franc Ogradi, opat in mestni župnik, načelnik. Ivan Krušić, c. kr. šolski svetnik, kn. šk. duh. svetovalec, profesor v. p., namestnik načelnikov. Fr. Irgl, vikar, denarničar. Anton Rančigaj, mestni kaplan, tajnik. Drag Hribar, Fr. Kmecl, Fr. Krašovic, Fr. Lipovšek, Karol Šah, minist. svetnik, Konrad Vašič, dr. Josip Vrečko, odborniki. Društvo vzdržuje petrazredno dekliško šolo z otroškim vrtecem. Dohodki so pač prepičli, posebno če se pomisli, da se šola razširi v osemrazrednico. Prav želeli je, da se ljudstvo malo bolj pouči o koristi tega društva in ga izdatneje podpira, ker drugače je nevarnost, da opeša.

(Celjsko pevsko društvo) priredi v nedeljo dne 12. prosinca 1896 v prostorih „Narodne čitalnice v Celji“ zabavni večer s petjem, šaloigro „Župan“ in plesom. Začetek ob polu 8 uri zvečer. Vstopnina za člane 20 kr., za nečlane 30 kr., za rodbino 1 gld. K obilni vdeležbi uljudno vabi odbor.

(Nemški „Studentenheim“.) Izrastki nemškega nacionalizma so res že smešni. Gornještajerci sicer ne slujejo kot posebno prebrisani ljudje, a da je njih duševna omejenost toliko, kakor se je pokazala in se še sedaj kaže v celjskem vprašanju, nismo mislili. Ljudje res mislijo, da jim od nas Slovencev preti nevarnost preplavljenja. Velika je zaradi tega njih navdušenost za „nemško“ Celje. Vse, kar se v Celji stuhla v ohranitev nemškega značaja, jim je vrhunec modrosti in posnemanja vreden vzgled. Pred kratkim je neko bralno društvo v Köflachu (najbrž jedino na nemškem Štajerju) storilo „veledušni“ sklep (den grossmütigen Beschluss) pokloniti iz svoje ubožne kase nemškemu „Studentenheim“ v Celju veledušni dar — petih gld. Koliko bolje bi bil ta denar porabljen v naročitev kakšnega podučnega lista za gornještajerske „Mihelne“, ki so poduka silno potrebni.

(Poslopje nemške hranilnice) je kaj slabo zidano. Celo leto na tistem popravljajo in nikoli

Na Avstrijskem sta nastali dve stranki, jedno je vodil nadvojvoda Karol, kateri se ni hotel pridružiti Pittu, drugo močnejšo stranko pa Mack, ki je bil zato, da se Avstrijci združijo z Angleži in ta je tudi premagal.

Napoleon dolgo ni prav vedel, kaj se kuha med državami, ko pa se je o celej stvari prepričal, je takoj skušal Avstrijce za se pridobiti, ponujajoč jim Hanover, a bilo je zaman. Bolje pa se mu je godilo na Nemškem, kjer je pridobil za se Bavarsko, Virtemberško in Badensko. Peljal je sedaj svoje čete črez reko Ren ter hitel na Bavarsko, da se združi s četami, katere je vodil Bernadotte. V Italijo pa je poslal Masseno. Napoleonove čete so se že bližale Ulmu, kjer je bil avstrijski poveljnik Mack s svojimi četami, katerega so francoske čete ujele, ker se je preveč zanašal na svoje moči. Nadvojvoda Ferdinand pa je še srečno po noči ubežal na Češko.

Za časa teh za Avstrijce tako žalostnih dogodkov pa se je bližala pomoč iz Ruskega. Močni Kutuzov se je bližal z ruskimi krdeli a na poročilo, da je Mack premagan, se je takoj povrnil nazaj proti Moravskemu, kjer je pričakoval ruskega carja Alexandra I. Francozi pa so ga takoj opazili ter mu sledili do Dunaja.

Med tem pa se je povrnil nadvojvoda Karol iz Italije, kateremu se je pridružil tudi nadvoj-

voda Ivan, da prinese glavnemu mestu potrebne pomoči. Korakal je sicer hitro, a kljub temu je prišel prepozno, zakaj že je bil Murat z francoskimi kardeli na Dunaji; zato pa sta se nadvojvodi podala na Ogersko. Kmalu nato se je pričela vojska in sicer na kraju med Brnom in Olomucem. Kljub hudim stiskam je tudi sedaj Napoleon zmagal. Okoli 26.000 vojakov, Rusov in Avstrijcev je popadalo na bojišču. Še je bilo med našimi upanje na zmago, ko bi se le ne bil cesar Franjo II. prehitro začel pogajati za mir, ki se je tudi dne 26. grudnia 1805 v Požunu podpisal od vladarjev, vsled kterega je izgubila Avstrija Furlansko s Tržičem. Po sklenjenem miru pa so se začele francoske čete zopet proti domu pomikati. Tudi Napoleonov svak Murat je zapustil Dunaj ter se je napolnil proti jugu in dospel 29. grudnia 1805. leta v Celje, kjer je s svojimi vojaki neusmiljeno gospodaril, kakor nam poroča celjska kronika. Komaj je prilomastil v majhno, mirno mestice, je takoj zahteval vsakovrstne hrane za vojake in tudi za živino in sicer po poročilu ravnokar omenjene kronike, 24.000 delov (porcijonov) kruha, 24.000 funtov laškega pšena ali rajža, 1000 funtov soli, 12.000 funtov govedne, 1500 poličev vina, 1200 centov konjske krme in 30 parov šolnov. Pa to še ni bilo strahovitemu možu dovolj, zahteval je še od

celjskega okraja 200 konjev in 70.000 gld. bojnine, kateri je moralo mesto priložiti 3955 gld. Pa, ko bi še le bilo tega dovolj, a ne, francoski vojaki so planili po mestu in okolici ter so hujše kakor nekdanji Turki plenili in ropali, kamor so prišli. Med drugim so vzeli posestnikom celjske okolice konjev, ki so se cenili skupno na 5560 gld. in pobrali ubogim kmetom vse, kar so našli. Dobro se še spominjam, kako mi je opisoval pred več leti stari dedek, katerega so tudi takrat obiskali Francozi, svoje takratno žalostno stanje. Da, trdil je, da hujšega sovražnika pač ne more biti na svetu, kakor so bili tedanji Francozi, ki so tako neusmiljeno gospodarili za časa svojega bivanja v Celji ne le samo v mestu ampak tudi v okolici. Ljudje so prosili, vzdihovali, a njih glas ni omehčal trda francoska srca; pobrali so tudi zadnji vinar in zadnjo trohico hrane ubogemu gospodarju.

Komaj pa so bile te čete zapustile savinjski biser, so že prišle druge na njih mesto, ki pa se niso tako dolgo mudile v Celji in tudi ne toli škode napravile. Bilo je namreč 15.157 Francozov, ki so s svojimi 3531 timi konji dirjali skozi Celje v Italijo.

Zdaj je bilo Celje zopet varno pred neprijateljskimi obiski vojskineh trum do leta 1808.

ne pridejo do konca. Vedno kje kak strop poča ali se zid odluči. Ni torej čuda, da se ljudje tega poslopja ogibljejo in druga stanovanja iščejo, ki so varnejša in cenejša. To je tudi kos nemške solidnosti. Ko se je „Narodnemu domu“ stavil temelj, so „Nemci“ nevošljivo kritikovali to stavbo, češ: čemu je treba tako trdnega in solidnega temelja. No, bomo videli, kedo ima prav. Še en potres in nemška hranilnica bo razrušena, „Narodni dom“ pa bo stal in se ponosno dvigal kot dokaz slovenske pridnosti in solidnosti.

(Nov nadzornik za breški in sevniški okraj.) Na mesto v Dubrovnik premeščenega prof. Zavatlala se ima za šolski okraj breški in sevniški imenovati nov okrajni šolski nadzornik. To mesto smatrati je po znani domišljiji o „Besitzstand“ kot slovensko posest. Toda prav malo upanja imamo, da se bo res podelilo slovenskemu šolniku in če se po mestu razširja vest, da pride na to mesto ali ravnatelj mestne deške šole g. Bobisut, ali pa g. Weiss, ravnatelj dekliške šole. Oba sta sicer slovenskega rodu, a zdaj stojita v nemškem taboru in mrzita slovenski jezik. Slovenski poslanci pozor!

(Časnikarsko lopovstvo v Celju.) Večkrat so razni listi poročali o mnogih tatvinah, ki so se dogodile zadnji čas v Celju, kjer se že res skoro nikdo ne vleže več miren zvečer v posteljo, ker so tatje v toliko stanovanj in prodajalnic že vtrli ter pokradli, da mnoge rodbine svoj denar in svoje dragocenosti na čisto poseben način shranjujejo. Celjska „vahtarica“, časnik celjskih nemškutarjev na to odgovarja, da vsi tatje, ki po Celju kradejo, v okolici stanujejo, kjer jih edini redar v „delu“ ne moti. To je pa že vendar več ko obrekovanje, to je, kar naravnost časnikarsko lopovstvo! Ako veš, črni obrekovalec „vahtarčin“, kdo je tat, dolžen si, ako si pošten, naznaniti ga oblasti. Samo, da ga ne veš in omadeževana tvoja duša obrekovalska bi le okoliški občini rada jemala dobro ime. Da ima občina celjske okolice samo enega redarja, to je tako v vseh kmečkih občinah, kjer so za zasledovanje tatov in drugih hudodelcev posebno tudi postavljeni žandarji. Celjski gospodje znanega značaja, rabili so radi znane postopake za napade na slovensko pevsko društvo, „Sokole“ itd. — Ako te „barabe“ vedo, da jim je dovoljen eden prestopke postav in da najdejo zanj mogočno brambo, ni čuda, da razširjajo svoje „delovanje“ na širše polje. Le oglejte si, gospodje „vahtarce“, svoje postopake in izpolnite svoje dolžnosti tako, kakor okolica!

(Zabavni večer) narodne čitalnice dne 8. t. m. privabil je, kakor od prve predpustne veselice ni bilo drugače pričakovati, prav mnogo mladega in starega občinstva, ki se je na raznovrstne načine zabavalo. Najbolj nam je ugajalo, da smo videli vse odbornike s svojimi obitelji vred; prikazen, katero smo dozdej prav redkokrat opazali. Vidi se iz tega, da je novi odbor zvest

svojim obljubam, katere je storil pri občnem zboru, in da se nam je nadejati še lepšega napredka. Pri tako obilni udeležbi se je vsakemu urinilo prepričanje, kako tesni so naši čitalnični prostori, in vsakdo je čutil živo potrebo po obširnejših prostorih, katere nam bo hvala Bogu že v prihodnjem predpustu ponujal „Narodni dom“. Ti bodo, kakor se nadejamo, zadostovali še za mnogo več občinstva, kakor se ga je predvčerajšnjim v čitalnici zbralo. Pri prihodnjem zabavnem večeru, dne 19. t. m., bo seveda še večja gneča. No nič ne dá, saj je to dokaz, da se celjski Slovenci množimo in dvigamo.

(Vrat si je prerezal in kmalo umrl) Jos. Wegg, vrvar v Celju. Kaj je napotilo moža k temu groznemu djanju, ni znano.

Spodnje-štajerske novice.

(Štajerski deželni zbor in Slovenci.) Ker je nemška večina štajerskega deželnega zbora lani Slovincem vsako pravico v narodnem obziru odrekla, prav po madjarskociganskem vzgledu v postopanju protinemadjarskim narodom na Ogerskem, zapustili so slovenski poslanci štajerski deželni zbor in se tudi letos niso povrnili v njega. Pred začetkom zborovanja so Nemci po svojih časnikih za štajerske slovenske poslance imeli samo zasmehovanje, rekoč, bomo že brez vas opravili, vsaj ne boste motili nas s svojimi zahtevami, — ne dovolimo pa vam ničesar ne, kar bi radi. Zdaj pa pričenjajo na srce govoriti slovenskim poslancem, naj bi vendar prišli v zbor, ker je precej gospodarskih reči v razpravi itd. To so zopet same limanice. Kdor razmere pozna, dobro ve, da graški gospodje za sebe in gornjo Štajersko pred vsem skrbijo in da spodnja slovenska Štajerska ne sme iz Gradca pričakovati ničesar drugega, kakor ono, čemer se v Gradcu izogniti ne morejo, kar dati so prisiljeni. Naši narodni nasprotniki v Celju so to sami premnogokrat povdarjali. Torej vabila iz Gradca so samo — pesek v oči. Da pa smo tako daleč zaostali v resničnem javnem življenju proti zakonitim zapovedim državnih osnovnih postav, s katerimi se je, skoro bo 30 let sem, slovesno proglasila ravnopravnost vseh narodov, torej tudi Slovinci z Nemci, temu so krive avstrijske vlade, ki niso pošteno izvajale ravnopravnosti in je še zdaj ne izvajajo. Postava o ravnopravnosti se je izdala samo za okrasek, gospodujejo pa Nemci in predrzno in protipostavno odrekujejo Slovincem enake pravice. Uradi pišejo še vedno večinoma nemško za Slovence, javni napisi na uradih so večinoma nemški, prepovedujejo celo tam pa tam slovenska imena slovensko pisati, če tudi je v državnoosnovnih postavah zajamčena pravica, pisati imena v pravopisu tistega jezika, iz katerega izhajajo, nasprotno ravnanje torej kršenje postave. — da, Slovence, ki so cesarju in Avstriji vedno zvesti, razglašajo lažljivo za ljudi državi nevarne! Dokler bodo nasprotni

ostal. Že 14. vinotoka leta 1806, vnela se je dvojna vojska pri Jeni in Auerstädtu, katere konec je bil žalosten za Pruse, ki niso bili več tisti hrabri pogumni možje, kakor za časa Friderika II.

V najhujši zmešnjavi so iskali Prusi zavetja v Devinu in Stettinu, a tudi v teh mestih niso bili varni. Kmalu so prihrumeli za njimi Francozi ter so jih ujeli. Nato so napadli Francozi mesto za mestom na Nemškem ter premagali njih branitelje. Končno dne 24. vinot. 1806. je padel tudi Berlin v roke francoskega poveljnika Davoustu in tako v oblast Napoleonovo, kjer je zdaj po svoji volji razsajal, vendar pa še tudi Angležev in Rusov ni pozabil. Prve je hotel ponižati s tem, da je prepovedal vsem njemu podložnim deželam vsakovrstno trgovinstvo z njimi. Ruse pa je hotel premagati s pomočjo sosednih vladarjev, katere je naščuval proti njim. Kmalu so se vnele hude bitke tako dne 26. grudna 1806. pri Pultusku in Goliminu, a ostale so neodločne, ker so se na obeh straneh z jednako hrabrostjo in močjo bojevali. Kmalu na to pa se je začel Napoleon na novo vojsko pripravljati in prositi pri zaveznikih pomoči, s katero je tudi dne 14. junija l. 1807. pri Friedlandu z 80.000 Francozi premagal okoli 60.000 Rusov.

(Konec prihodnjic.)

gospodje in celo državni uradniki tako ravnali s Slovenci, tako dolgo pač ne bo mogoče Slovincem hoditi v štajerski deželni zbor. Bodite pravični, dokler pa nečete biti, moramo pravico iskati po drugih potih, kakor v štajerskem „deželnem“ zboru, ki se ve da ni „deželni“ zbor, dokler tretjina prebivalcev v njem ni zastopana. In ta zavest nekoliko peče gospode v Gradcu in menda tudi na Dunaji.

(Imenovanja.) Justični minister imenoval je avskultanta dr. Oto Papeža adjunktom na Štajerskem in ga ob enem službeno dodelil okrajni sodnji v Ložu na Kranjskem; avskultant Viktor vitez Frölich pl. Frölichsthal pa je imenovan adjunktom v Sevnici.

(Pevsko-tamburaški spolek v Vojniku) priredi dne 2. svečana t. l. v dvoranih Karola Vrečerja veliki ples s sodelovanjem vojaške godbe c. i. kr. pešpolka št. 27. L. kralj Belgijski. Vspored se bo o pravem času po vabilih naznanil.

(V Galiciji pri Celju) obhajali so sv. misijon, katerega so vodili preč. oo. lazaristi iz Celja. Ljudstvo udeleževalo se je sv. opravila tisočero in Bog daj dobrega sadu.

(V Slivnici pri Celju) ima bralno društvo v nedeljo 12. prosinca ob treh popoldne svoj letni občni zbor s poukom o trtoreji. Dnevni vspeh: Pozdrav predsednika z vabilom k društvenemu pristopu; 2. poročilo tajnikovo in blagajnikovo; 3. pobiranje letnine, katera se bode o novem letu določila na 1 krono; 4. volitev. K mnogoštevilnemu obisku vabi uljudno odbor.

(V Slivnici pri Celju) imajo še dosti vina, kupcev pa nič. Vino je dobro, cena 30—40 gld.

(Cesta Solčava-Logarjeva dolina), za katero je prosil odbor domačih stanovnikov in pa podružnica „Slov. planinskega društva“ vzbujajo mnogo zanimanja pri deželnem odboru v Gradcu. Kakor se nam poroča, bode prošnja po deželnem odboru priporočena in upati je, da jo deželni zbor sprejme.

(V Laškem trgu) nimamo svojih obrtnikov, kakor na primer: kolarja, usnarja, sedlarja, slikarja itd., kar pa je slovenskih obrtnikov, si pa še ne upajo razobesiti slovenske napise. Slišal sem praviti, da imate tam v Celju „Obrtno društvo“, ki slovenskim obrtnikom svetuje, kje naj se naselijo. Dobro bi bilo, da bi tudi k nam prišel kak tak obrtnik, ker dela bi bilo dovolj. Tudi imamo tukaj v Laškem trgu nemško „Voršuskaso“, slovenske posojilnice pa ne. Bi li ne mogla „Zveza posojilnic“ kaj uplivati, da se osnuje slovenska posojilnica. Žalostno je, da moramo nositi denar in iskati podpore pri naših sovražnikih.

(Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.) Ko so na sv. Štefana dan pri Savcu v Laškem trgu Nemci (?) imeli gledališčno predstavo, udeležili so se je — lahko bi rekel — korporativno Slovinci, kajti drugače bi bila udeležba pičila. Pa to še vse nič ni. Pri predstavi so Slovinci še sodelovali. Ko se je lansko leto po bralnem društvu prirejena predstava „Županova Micka“ igrala in so se taiste tudi nekateri Nemci udeležili, bil je zaradi tega cel Izrael po konci, posebno pa „Ostdeutsche Rundschau“ je tukajšnje Nemce obdelovala, kakor bi smrtnemu grehu zapadli, in ti se niso nič več udeležili naših predstav; a naši Slovinci kljub temu nemške predstave podpirajo. Žalostna nam majka Slovenija, zagri si obraz. Slišal sem tudi praviti, da trgovec H. . . . prodaja žveplenke „Südmark“, s katerim dobičkom bi radi naša posestva pokupili in potlačili nas slovenske kmete. Lepo, če bode naše ljudstvo res tako brezmiselno, da mu bode nosilo denar in lastno pogubo. Zadnji čas bi pač bil, da stopimo malo bolj na noge, ker taka mehkuznost je res sramotna.

(Občinska volitev Trbovljah) izpadla je ugodno za narodno stranko. Izvoljeni so v I. razredu. Odborniki: Jurij Gosleth, Herman Prosse-nagg, Rihard Diermayer, Aleksander Zravnik, Matevž Kosem, Gustav Vodušek. Namestniki: Janez Meke, Robert Stenovic, Oskar Urban. Takaj odločuje industrija; torej so v tem razredu gospodje med seboj. V II. razredu. Odborniki: župnik, Peter Erjavec, Jožef Urbajs, Martin Pust, Alojz Pintar, Janez Krevl, Janez Brinar. Namestniki: J. Brič, J. Kmet, P. Čebin. V III. razredu. Odborniki: ravnatelj Martin Terpotec, žu-

Istega leta pa, in sicer 4., 9. in 14. sušca so prišle tri čete Rusov, menda kakih 9450 vojakov na potovanju iz Italije v naše mesto, a škode niso posebne naredile, ker bi se sicer gotovo kaj več poročalo o tem obisku.

A ne tako mirni kot ti ruski možaki so pa bili Francozi, ki so zopet že prihodnje leto pridrli z voditeljem Makdonaldom v Celje. Leta 1809. se je namreč pričelo novo, hudo bojevanje. Napoleon je po sklenjenem miru v Požunu še predrznejši postajal ter je podelil svojemu bratu Josipu naslov kralja neapoljskega, drugega brata Ljudevika pa so volili Holandci kraljem. Tudi Nemčija mu je postala prijaznejša ter ga celo svojim zaščitnikom izvolila. Bila je zato velika nevarnost, da se nemška država razdeli v več delov in slednjič celo razpade, to nevarnost je spoznal tudi kmalu cesar Franjo II., odpovedal se je torej nemškemu cesarstvu ter se je toliko bolj oklenil Avstrije.

Najhujši Napoleonovi sovražniki po teh dogodkih so bili še vedno Angleži, ki niso nič hoteli slišati o francoskem uplivu.

Vsak napad francoskih čet so takoj zavrnil. A Napoleon je našel še druge nasprotnike v Prusih, kateri se niso hoteli pridružiti takozvani pozemski zavezi, katera je nekako primerje sklenila z Napoleonom. Boj ni dolgo iz-

pan Ferdinand Roš, Franc Kalan, Anton Volavšek, Franc Plaznik, Jožef Moll. Namestniki: Jožef Goropevšek, Janez Rotar, Anton Topolovšek. V odboru je tedaj 10 Slovencev, 6 nasprotnikov, dva pa, ki ne spadata nikamor. S to večino je zagotovljeno Trbovljam narodno županstvo in narodni odbor. Volitev je bila precej mirna, ker uvidijo naši, kakor tudi nasprotniki, da boljšega gospodarstva ne morejo želeli.

(Čitalnica v Brežicah) priredi svoj redni občni zbor, dne 12. januarja 1896 ob 4. uri popoldne v „Narodnem domu“.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za breški okraj) bode imela občni zbor v nedeljo 12. jan. 1896 ob 5. uri popoldne v dvorani „Hotel Klembas“ (Narodni dom). K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Zima brez snega) je bila do zdaj pri nas, to pa le v nižinah, po Savski in Savinjski dolini; v Dravski dolini imajo nekoliko plitve snežne odeje, ki pa niti 5 cm ne znaša. Nekoliko debelejša je ta odeja proti hrvatski strani in zopet tanjša na Murskem polju. V soboto 28. decembra je bilo po poročilu dunajske vodomerne pisarne v naših krajih sledeča množica snega: Kozje nič, Rogatec 2 cm, Loka pri Zidanem mostu nič, Laško 4 cm (?), Doberna nič, Vitanje 7 cm, Gornjigrad 3 cm, Luče 17 cm, Solčava 13 cm, Sv. Trojica 4 cm, Sv. Barbara 7 cm, Slovenska Bistrica nič, Maribor 2 cm, Slovenji Gradec 20 cm, Mislinje 23 cm.

(Bralno društvo „Mir“ v Veliki Nedelji) ima dne 12. januarja 1896 občni zbor. Vspored: Poročilo predsedništva. Volitev odbora. Vplačevanje udnine. Preinačenje društvenega imena in mogoči predlogi. Za tim je zvečer ob 7. uri tombola s prosto zabavo. — K udeležbi vas vabi odbor.

(Ptujsko učiteljsko društvo) je pri svojem glavnem zborovanju dne 2. t. m. izvolilo sledeči odbor: Gosp. Žiher Franc, predsednik, Kaukler Ivan, predsednika namestnik, Pulko Valentin, tajnik, Zopf Franc, blagajnik, Zupančič Dragotin, knjižničar, Farkaš Ivan, Strelec Ivan in Šorn Franc, odborniki.

(Nesreča.) Dne 28. decembra 1895 šla je dvanajstletna šolarica v Apačah občine Sv. Lovrenc na Dr. p. po stopnicah na podstrešje, pri tem pa padla tako nesrečno, da je dne 30. decembra umrla.

(Smrtna kosa.) Ne dolgo, da nas je dostigla tužna novica o smrti zaslužnjega narodnjaka profesorja J. Lendovskega, je slovenski narod zopet izgubil enega izmed marnih svojih šolnikov, in vzgojiteljev svoje mladine. Profesor na ptujski mali gimnaziji Luka Kunstek je dne 6. prosinca po kratki mučni bolezni v 61. letu svoje starosti umrl. Pokojnik je bil vesten in skrben ter pravičen učitelj, kteremu je bil napredek svojih učencev veliko na srci, za kar si je pridobil splošno spoštovanje vseh svojih učencev. Bil je jezikoslovec ter poučeval latinsko, grško, nemško in posebno tudi slovenščino, in je zaradi tega tem britkejša ta nepričakovana izguba, ker je slovenščina zadnji čas žali Bog že močno osirotela na svojih učencih. Pokojnik sin kmet-skih starišev iz rogaške okolice je bil značajan narodnjak ter ljubezniv prijatelj in vrstnik, kakor vzgleden učitelj slovenske mladine, ktero je znal dasi nevesčo nemščine tako spretno in vspešno vzbujati in pripravljati za predmete svoje stroke. Tem britkejša pa nam zguba po njem. Lahka mu zemljica, blag mu spomin!

(Razpis.) Za okrožje političnih okrajev Celje in Brežice, — ter za okrožje političnih okrajev Maribor, Radgona in Slovenjgradec — razpisani ste službi tehničnih vodjev državnih uredov proti trsnu uši, ter tamošnjih državnih trsovnih nasadov; uradno bivališče omenjenih vodij bode v Celji, oziroma v Mariboru, a nameščenje se bode vršilo s pogodbo. Plače za to službo je 1000 gld., potovalne nagrade za dotične okraje 500 gld., ter pisarniške odškodnine 60 gld. na leto. Prosilci morajo biti zmožni nemščine in slovenščine v govoru in pisavi, ter morajo dokazati, da so kako vinorejsko šolo dovršili — in se tudi vže praktično bavili z vinorejo, sosebno pa z vzgojo ameriških trt. — Prošnja za eno teh mest naj se vložijo do 20. januarja 1896 pri vis. c. kr. namestništvu v Gradcu.

(Nova služba razpisana.) Mesto asistenta višjega vodje drž. del proti trsnu uši v Ptui. Tej službi je mesečne plače 50 gld. ter o priliki službenega potovanja primerna odškodnina. — Prosilci za to službo morali so dovršiti vinorejsko šolo, ter morajo biti nemščine in slovenščine v govoru in pisavi zmožni. Prošnja za zadnje omenjeno službo naj se osebno predloži do 18. januarja 1896 pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ptui.

(Vabilo.) „Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni“ priredi 26. januarja t. l. ob 3. uri popoldne v gostilničnih prostorih g. J. Skerleca, javni občni zbor z veselico in petjem. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Iz Ormoža.) Na Humu so pri občinskih volitvah meseca maja m. l. v vseh treh razredih zmagali odločni Slovenci. Prišlo je takrat na volišče tudi nekoliko z nemčurske strani našutanih nasprotnikov, ki pa so pri volitvi in še potem z nemško pritožbo pri c. kr. namestnji popolnoma pogoreli. Dne 2. t. m. so vsi izvoljeni odborniki izvolili za občinskega predstojnika g. Martina Ivanuša že v šestokrat in to enoglasno. S to izvolitvijo g. Ivanuša lahko vidi, da ima zupanje vsega zastopa in vseh odločnih volilcev. Čast vsem, ki se zavedajo pametno svoje dolžnosti. Občinska svetovalca in odborniki so večinoma prejšnji. Svetovalca sta gg. Jakob Zidarič in Matija Masten; odborniki so gg. Matevž Podgorelec starši, Matevž Podgorelec mlajši, Andrej Praprotnik, Miha Ivanuša, nadučitelj Ant. Porekar, Matjaš Ivanuša, Jakob Vaupotič, Jožef Žiberat in Ivan Podgorelec; namestnikiki pa so gg.: Franc Podgorelec, Ivan Štiberc, Jože Poljanec, Matija Sever, Franc Zadravec in Franc Panič. Bog blagoslovi njih težko novo delovanje, ki naj bode tako, da bodo tožbe in nemira željni nasprotniki, kakor njih adjutanti pri prihodnji volitvi se spametovali ali bode raji vsak doma pred svojim pragom pometal. Le za vero, domovino in cesarja! naj bode geslo izvoljenih. — ec.

(„Kmečko bralno društvo v Jarenini“) bode imelo v nedeljo dne 19. januarja t. l. popoldne po večernicah v gostilni gosp. Jagodiča občni zbor z volitvijo novega odbora. K obilni udeležbi vabi uljudno vse čast. ude in prijatelje bralnega društva odbor.

(Posnemanja vredno.) Za nas Slovence v Jarenini so se razmere precej zboljšale in imajo naši obrtniki nasproti lani precej slovenskih napisov. Imamo tudi novega narodnega gostilničarja in mesarja gosp. Antona Jagodiča, kateri ima lep slov. napis. Poprejšni J. Deutschmann pa je odšel kakih 6 ur bliže proti Bismarkiji v Lanče pri Lipnici, ter je dal s tem lep izgled vsem našim nemčurjem in tistim, kateri so se od slovenskih grošev obogateli, pa nas zaničujejo ter jim želimo, da ga še tudi oni posnemajo in za njim potegnejo od nas.

(V Mariboru umrl je) dne 31. decembra 1895 v 77 l. c. kr. sodnik v pokoju gosp. Anton Kapus. Rajni je služil pri sodnijah v Konjicah, Ormožu, Šmarji, Marenbergu in Slov. Gradcu ter bil Slovincem pravičen mož. Nad 17 let je bival v Ljubljani, dokler ga lanski potres ni pregnal v Maribor, k svoji hčeri, g. Jov. Kompost, nadučiteljevi vdovi. Bil je rajni jako veselega značaja. Po njem žalujeta dva sina duhovnika in tri omožene hčere. Bodi mu zemlja lahka!

(Vabilo) k veselici, katero priredi „Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru“, dne 12. prosinca t. l. v prostorih hotela „nadvojvoda Ivan“. Vspored: 1. Šolski nadzornik, veseloigra v enem dejanji, prevel D. Hostnik. 2. Mornar, moški zbor z baritonsolom A. Leban. 3. Slovenskim mladencam, ženski zbor s spremljevanjem na glasovirji H. Volarič. 4. Oj Hrvati! moški zbor. 5. Prisega, mešan zbor A. Leban. 6. Brodar, moški čveterospev A. Leban. 7. Prevara, mešan zbor se sopransolom (gdč. Mlakarjeva) A. Leban. 8. Za dom. moški zbor P. H. Sattner. Vstopnina: Udje 20 kr., obitelji (3 osebe) 40 kr., neudje 30 kr., obitelji 3 (osebe) 70 kr. Blagajna se odpre ob pol 7. uri. — Začetek ob pol 8. uri zvečer. Igra vršila se bode prvokrat na novem odru. Za mnogobrojni obisk se vljudno priporoča odbor.

(Vabilo na) „Triglavov ples“, katerega priredi akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu dne 22. januarja 1896 ob polu 9. uri zvečer: Lokal:

Daniel-Annensäle. — Vojaška godba 7. pešpolka. Vstopnina: za osebo 1 gld., za obitelj 3 gld.

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor.) V drugi seji je stavil poslanec dr. Tavčar predlog, naj deželni zbor pozove osrednjo vlado, da pravočasno odpove carinsko pogodbo z Ogersko in pri obnovljenju pogodbe z Ogersko odločno zastopa stališče, da je pridobiti naši državni polovici mnogo ugodnejšo prispevalno kvoto, kakor je sedanja. Poslanec Hribar je predlagal osnovo deželne zavarovalnice in pa za zavarovanje živine oproščenje deželnih priklad za vsa poslopja, katerim se je dovolilo zaradi potresne katastrofe oproščenje hišno-najemninskega in hišno-razrednega davka. Potem so se po daljši debati potrdile volitve vseh poslancev. — V tretji seji stavil je poslanec Povše glede obnovenja pogodbe z Ogersko podoben predlog, kakor ga je v drugi seji stavil dr. Tavčar. Povše v svojem predlogu zahteva tudi, da se varujejo pri obnovenju pogodbe koristi našega kmetijstva in obrtnije in ob enem reši žumberško in marjindolsko vprašanje, ter omenjena kraja spojeta s Kranjsko. Poslanec dr. Žitnik je predlagal osnovo deželne zavarovalnice za zavarovanje proti požarom in za živino. Poslanec Povše je predlagal, naj se kmetijsko ministerstvo pozivlje, da predloži v prihodnjem zasedanju državnega zbora zakon o osnovi kmetijskih zadrug. Potem so se pa rešili računi in proračuni nekaterih zakladov.

(Deželni zbor koroški) se je otvoril dne 6. t. m. seveda s samo nemškim nagovorom deželnega glavarja in deželnega predsednika. Slovenskega poslanca Murija volili so v gospodarski in verifikacijski odsek. Druzega slovenskega poslanca župnika Einspielerja pa tudi letos niso volili v noben odsek. Deželni odbor je pripravil mnogo predlog za obravnave, mej drugim statut za mestno hranilnico v Celovcu, osnova železniškega sveta, vravnavanje hudournikov itd.

(Goriški deželni odbor.) V goriški deželni odbor so voljeni: za skupino kmetijskih občin dr. Tuma, odbornikom in dr. Gregorčič namestnikom, za skupino mest in trgov dr. Pajer odbornikom in dr. Marani namestnikom, za skupino veleposestnikov je voljen dr. Verzeznasi odbornikom in dr. Lovisoni namestnikom, iz vsega zbora je voljen dr. Abram odbornikom in prof. Berbuč namestnikom. V deželnem zboru bodeta dva Slovenca in dva Italijana, odločeval bode pa glas deželnega glavarja grofa Franca Coroninija, ki bode navadno podpiral Italijane.

(Sloga goriških slovenskih deželnih poslancev.) Ob volitvah tudi na Goriškem ni vladala popolna sloga mej Slovenci, in voljena sta bila dva poslanca, katerih ni bilo društvo „Sloga“ priporočilo. Ta razpor se je pa sedaj poravnal, ko sta tudi ta poslanca pristopila slovenskemu klubu. Svojim načelnikom je klub volil dr. Gregorčiča, njegovim namestnikom grofa Alfreda Coroninija in tajnikom dr. Tuma.

(Tržaški deželni zbor.) Slovenski poslanci so naznanili predsedstvu tržaškega deželnega zbora, da se ne udeležijo zborovanja, ker se jim ni dalo nobeno jamstvo za svobodo govora in pa da jih ne bode žalilo in zasmehovalo občinstvo na galeriji. Pri sedanjih razmerah slovenski poslanci niso niti varni, da bi jih ne napadli italijanski pobalini. — Pri tacih razmerah Slovenci pač nimajo ničesar iskati v deželnem zboru.

(Isterski deželni zbor) se je sešel 8. t. m. K zborovanju je prišel po nalogu vlade sam namestnik Rinaldini. Vlada mu je dala obsežna pooblastila. Vse vladne predloge predložil se deželnemu zboru v italijanščini in hrvaščini. Italijani hote zopet skleniti resolucijo, da se italijanščina proglašja za jedini upravljeni jezik deželnega zbora. Slovenci in Hrvatje so sklenili, da ostavijo takoj deželni zbor, ako bi se sklenila taka resolucija. Vlada pa baje takoj razpusti deželni zbor, ko bi se to sklenilo.

(Interpelacije v goriškem deželnem zboru.) Slovenski poslanci so v goriškem deželnem zboru v prvi seji stavili celo vrsto interpelacij. Poslanec B. Grča je interpeloval, kako je to, da se je tržaškimi romarjem, ki so šli na Sv. Goro, bil zabranil prehod skozi mesto. Interpelacija z ostrimi besedami ožigava postopanje c. kr. političnega

oblastva v Gorici, ki streže neki mali svojati goriškega mesta, ki odreja Slovincem pravico obstanka v Gorici in ki je sestavljena iz odpadnikov raznih narodnostij. Politično oblastvo podpira to svojat, ki sovraži vse, kar je slovenskega. Interpelant vpraša vladu, 1.) ali hoče narediti konec izzivanju slovenske narodnosti po nepremišljenih činih lastnih organov? 2.) ali misli poklicati prouzročitelja omenjene prepovedi prehoda skozi mesto, da se opraviči. — Poslanec dr. Gregorič je interpeloval vladu zastran nepravilnega postopanja goriškega deželne šolskega sveta pri odločitvi prostorov za slovensko ljudsko šolo v Gorici. — Poslanec dr. Tuma je interpeloval, zakaj se pravomočne oblasti ne požurijo, da bi prisilili goriško mesto, naj stori svojo dolžnost in osnuje slovensko šolo. — Poslanec dr. Rojic je dal interpelacijo do c. k. ministrskega sveta, kako hoče zadostiti opravičnim zahtevam slovenskih starišev glede slov. šole. — Dr. Rojic je tudi stavil interpelacijo do vlade zakaj politična oblastva ne uradujejo slovenski. Nemška prepoved streljanja, katere župan v Renčah ni razumel, je največ kriva velikega šuma, dolgih preiskav, obsodba 12 zatoženecv za ječo 27 mesecev vkupno, razmesarjenja mnogih in uboja dveh mladenčev. Interpelant vpraša vladu, če hoče nastavljeni uradnike, ki niso samo večji slovenščine, temveč so tudi voljni v slovenščini uradovati.

(Za prosep slovenskega posojilništva) utegne, kakor se nam poroča, nekaj storiti tudi kranjski deželni odbor. Do sedaj se mu še ni prilika ponudila, da bi bil v tej zadevi kaj ukrenil. Posnemajoč deželne odbore na Štajerskem in Avstrijskem, kateri ustanovljajo, nadzorujejo in podpirajo osobito tako imenovane Raiffeisenove zavode, namerava stopiti tudi kranjski deželni odbor s točnimi predlogi pred zbornico, kako bi se slovensko posojilništvo na Kranjskem pospeševalo.

(Ukraden tisočak.) Dr. Hudniku v Ljubljani je v pisarni bil ukradel tisočak njegov pisar Carli in bil zaradi tega obsojen na pet let ječe. O tisočaku pa ni bilo sledu. Te dni je pa Carlijeva žena izročila tisočak zagovorniku svojega moža dr. Tavčarju in izpovedala, da je obiskala svojega moža v ječi in ji je skrivaj v roke stisnil tisočak. Če je ženina izpoved resnična, se ne ve. Pri telesni preiskavi pri Carliju tisočaka niso mogli dobiti.

(Umrlo) je v Ljubljani lansko leto 1070 ljudij, za 70 manje nego predlanskim. Vzlic neugodnih razmer minulega leta, se je smrtnost pomanjšala.

(Tujci v Ljubljani.) V ljubljanskih hotelih in gostilniških prenočiščih je lani prenočevalo 17.512 oseb, največ meseca septembra (1832), najmanj meseca decembra (1128). Čutile so se posledice potresa, vsled katerih se je bila močno ustavila trgovina.

(Meščanska bolnica v Ljubljani) je do tal podrt. Pri podiranju so se poznali temelji nekdanje špitalske cerkve, v kateri so svoj čas protestantje opravljali službo božjo. V tej cerkvi je bil pokopan kranjski junak Herbart Turjaški.

(Šolske globe.) Za šolske globe se je plačalo minulo šolsko leto na Kranjskem 1328 gld.

(Nova hranilnica) se snuje v Radoljici na Kranjskem. Hranilnica bode občinska in bode denar posojevala po 6% in se bode pri tem dolg amortizovala v 36 letih.

(Nagla smrt.) V Podnartu na Kranjskem je pred gostilno nagloma umrl dne 29. pr. m. Jakob Kleinlercher, potovalni agent iz Št. Jakoba pri Lienzu na Tirolskem.

(Visoka starost.) Umrlo je v Trebnjem trgovčeva vdova in posestnica Marija Maracuti roj. Gutman v starosti 99 let.

(Utonil je) v noči od 26. do 27. m. m. posestnik Anton Gačnik z Opolkovega pri Velicah Laščah v majhnem potoku, v katerega je zagazil.

(Šolske razmere krškega okraja.) Okolo Radeč je veliko šolskih občin brez pripravnih šolskih poslopij, ljudstvo je pa siromašno, in občine niso nikakor v stanju, iz lastnih moči zidati nove šole. Pobirajo se šolske priklade; toda tudi teh ne morejo vsled slabih letin pobirati. — Za dve šoli v krškem okraju, kateri ste od potresa

trpeli, dobila se bode vendar od vlade zdatna podpora. Čudimo se pa nasprotno šolskima občinama v Kostanjevici in Mokronogu, da si ena ali druga ne postavi nove šole, ko se Hočevarjeva podpora (blizu 8000 gld. že) dá takoj oni občini, katera si bode prej postavila poslopje. — Pri učiteljstvu so se godile v slednjem času sledeče premembe: Na Svibno je prišel za učitelja g. Čuček, v Radečah je stopila gospica Bauer v zač. pokoj. Njo nadomestuje g. Sinkovec. V Kostanjevici se je učiteljica, g. Bučer, službi odpovedala; gospica Peterlin, učiteljica v Št. Rupertu, je umrla.

(Krška kmetijska podružnica) je storila precejšnji korak za prosep živinoreje. Vsled njene prošnje je občinsko predstojništvo za živinske potne liste nekaj novcev več pobiralo. Na ta način se je nabrala precejšnja svota za nakup lepega plemenskega bika; kolikor je še primanjkovalo, obljubil je dodati glavni odbor c. k. kmetijske družbe. Kar je storilo krško občinsko predstojništvo, to utegnejo vsled spodbuje od strani podružnice storiti tudi druge občine v tem sodnijskem okraju.

(Okrajna posojilnica v Krškem) je imela lani, po 10¹/₂ letnem poslovanju sledeči denarni promet, in sicer dohodkov: 24.776 gld. 55 kr. na vrnenih posojilih, 55.290 gld. 91 kr. hranilnih vlog, 5315 gld. 83 kr. posojilnih obresti, 700 gld. izposojil, 3864 gld. 54 kr. deležev, 5 gld. 50 kr. povrnenih uradnih stroškov, 228 gld. pristopnine, 541 gld. 55 kr. doneskov v prihranjeno zalogo, 39.544 gld. 49 kr. iz drugih zavodov prejetega naloženega denarja, 134 gld. vzdignjenih obresti tega denarja z ostankom v blagajnici leta 1894 — 3291 gld. 69 kr. vred, torej skupnih dohodkov 133.693 gld. 06 kr. — Izdatkov je pa imela: 46.638 gld. 06 kr. na danih posojilih, 50.487 gld. 46 kr. na izplačanih hranilnih vlogah, 314 gld. 41 kr. na vzdignjenih obrestih teh vlog, 285 gld. na upravnih stroških, 29.721 gld. 04 kr. je med letom vložila v druge denarne zavode, 541 gld. 55 kr. je dejala v prihranjeno zalogo, 70 gld. je darovala v dobrodne namene, 1111 gld. so iz našale nagrade načelnikom in nadzornikom, 53 gld. 71 kr. je bilo neposrednih pristojbin, 700 gld. je bilo vrnenih izposojil in 2283 gld. 79 kr. iz plačanih deležev, torej skupno 132.206 gld. 02 kr. izdatkov. Ves promet je bil potem takem 265.899 gld. 08 kr.

(„Centralna posojilnica slovenska“) je imela lani v 4 mesecih svojega obstanka sledeči dohodke: pristopnine 15 gld., deležev 1060 gld., hranilnih vlog 895 gld., naloženega denarja 1000 gld., obresti naloženega denarja 5 gld. 07 kr., darila 100 gld., prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr., skupaj 3438 gld. 99 kr.; izdatkov: naloženega denarja 2975 gld. 39 kr., upravnih in ustanovnih stroškov 99 gld. 68 kr., prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr., skupaj 3438 gld. 99 kr., torej prometa 6977 gld. 98 kr.

(Redka lovska sreča.) Pretečeni teden ustrelil je lovec Fr. Žušt iz Dolov pri Idriji divjega kozla (Gams). Bil je kakor se sodi pregan z Gorenjskega.

(Nemškona rodni shod na Koroškem.) Dne 31. decembra 1895 so imeli nemški nacionalci shod v Celovcu, pri katerem se je videlo, da so koroški liberalci že vsi prestopili v nemškona rodni tabor. Hoffmann pl. Wellenhof iz Gradca je govoril o političnem položaju in posebno udrihal po nas Slovincih. Dobernik, urednik lističa „Freie Stimmen“, je pa govoril o dunajskih razmerah in pogreval razne fraze „Deutsches Volksblatt“. Tudi konservativcem ali klerikalcem, kakor jih je imenoval, je priložil par zaušnic.

(Nesreča.) Dne 30. decembra 1895 so otroci nekega šolskega sluge v Celovcu sami igrali v sobi. Prišli so preblizu ognja in dvema deklicama se je vnela obleka. Na srečo je delavec F. Robač prišel ob pravem času, siloma udrl v zaprto sobo, nesel goreči deklici ven in ogenj pogasil s snegom. Pri tem se je precej opekel.

(Nemški kulturonosci.) V Beljaku je profesor Stirner, razlagajoč zgodovino se izrekel, da Slovani se morejo glede zgodovinske važnosti in kulturne stopinje primerjati z zamorci v Srednji Afriki. To je pač skrajna nemška predrznost in nevednost! Kak hrup bi bil, ko bi kak slovenski profesor se tako robato izrekel o Nemcih.

Radovedni smo, kaj poroče k temu učna uprava, bode li pustila tako žaliti Slovence, katerih biva več milijonov pod žezlom avstrijskega cesarja. Stirner naj gre rajši svojo modrost predavati Prusom.

(Občni zbor) podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico, vršivši se v Stopicah dne 6. t. m. bil je mnogobrojno obiskan. Govorniki gg. Dragotin Hribar iz Celja, župnik Gregor Einspieler in župnik Davorin Krejči, razkladali so v lepih besedah pomen dobre šole, nje vpliv za prihodnost in spodbujali k vstrajnosti. Pevci peli so vmes lepe slovenske pesmi in tako povzdignili zborovanje do prave veselice.

(Odlikovani cestar.) Cestarju A. Seknerju v Velikovcu na Koroškem je podelil cesar srebrni zaslužni križec s krono.

(Protestantsko župnijo) mislijo osnovati v Beljaku na Koroškem.

(Prevarjeni kmetje.) Za grajenje žiljske železnice podpisalo je delnice več kmetov, ki pa niti vedeli niso kaj so podpisali. Ker pravočasno niso glavnice vplačali, so jih tožili, in plačati so morali poleg glavnic še visoke sodnijske stroške.

(Samoumor vojaka.) Na Trbižu se je ustrelil nek četovodja 20. lovškega bataljona.

(Kušaj obsojen.) Zloglasni Kušaj, najhujši nemško-liberalni agitator proti Slovincem je zaradi goljufive krive obsojen v osem mesečno ječo. Mnogo zgube pri njem mali uradniki in delavci.

(Častnim občanom) je imenoval občinski zastop v Dječkih na Koroškem župnika čast. gosp. Andreja Brežana, ki že 23 let deluje v tem kraju.

(Umrlo je) pri Jezeru v starosti 79 let gospa Marija Muri, mati koroškega poslanca g. Franca Murija.

(Samomor v goriški blaznici.) V goriški blaznici je skočil z družega nadstropja na dvorišče in mrtev obležal umirovljeni stotnik Jurež Božič.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) prejelo je o božiču razna darila. Iz Laškega trga je poslal g. dr. Jos. Kolšek, odvetnik 15 gld., katere so darovali gg. Andr. Elsbacher, trgovec, 3 gld., J. Četina, učitelj 1 gld., Rudolf Kukec, pivovar, 3 gld., dr. Jos. Kolšek, odvetnik, 2 gld.; — vsi v Laškem trgu. V Celju pa so darovali gg. Vavken, dr. Kapus, odv. kandidat, A. Kolenc, trgovec, Karl Vanič, trgovec, Ant. Mlinerič, trgovec, P. Kostić (Hrvat) vsak po eden goldinar. — Iz Postojine je društvu poslal g. Peter Kraigher 39 gld. 50 kr. Darovali so gg. Ant. Dietrich, trgovec, 1 gld., Jak. Vičič, posestnikov sin, 1 gld., Miroslav Vičič, vel. župan, 1 gld., Rihard Šeber, tiskar, 1 gld., Jan. Ružička, vel. zemljemerec, 1 gld., Ludv. Mahorčič, mali zemljemerec, 1 gld., Ferd. Gasperi, c. kr. okr. živinozdravnik, 2 gld., Avg. Petrič, jurist, 1 gld., dr. Drag. Treo, odvetnik, 5 gld.; Fran Arko, Ljud. Dietrich, Alojzij Burger, posestniki, po 1 gld.; J. Dekleva, posestnik 5 gld., Štefan Primožič, učitelj, 1 gld., J. Kuttina, trgovec, 1 gld., Jan. Thuma, šolski nadzornik 1 gld., Ivan Lavrič, c. kr. davčni pristav, 1 gld., Makso Šeber, fotograf, 50 novč., dr. Ivan Eržen, c. kr. zdravnik, 2 gld., Anton Vodopivec, c. kr. poštar, 1 gld., Peter Kraigher, trgovec, 1 gld., Fr. Jurca, trgovec in posestnik, 3 gld., Al. Kraigher, trgovec, 1 gld. — vsi v Postojini, dalje gg. dr. Mat. Hudnik, odvetnik v Ljubljani, 2 gld., Iv. Korošec, posestnik v Št. Petru, 1 gld., J. Ulrich, ravnatelj hotela v Trstu, 1 gld. — Iz Vrhnike je poslal g. Tone Flis, knjigovodja 24 gld., katere so darovali gg. Gabriel Jelovšek, posestnik, Anton Komotar, c. kr. notar, dr. Janko Marout, zdravnik, Jos. Lenarčič, tovarnar in dež. poslanec; gospa Marija Kotnik, veleposestnica na Verdu, po 3 gld., g. Ant. Flis, knjigovodja na Verdu, 2 gld., gg. Bogdan Kobal c. kr. okr. sodnik, J. Požar, c. kr. kancel., dr. Anton Rogina, c. kr. sodni pristav, gospa Franciška Korenčan, pos. soproga, Ivan Gruđen, c. kr. davkar v pok., M. Brilej, trgovec — vsi na Vrhniki po 1 gld.; gg. Jurij Fajfar, not. kandidat, Josef Serbiš, not. uradnik oba na Vrhniki po 50 novč. Gosp. Ivan Jesenko, c. kr. profesor v Trstu 5 gld. Iskrena zahvala vsem vrlim darovalkam in darovalcem, osobito pa gg. nabiralcem za trud. Daljne darove sprejema vč. g. dr. Fr. Sedej, c. kr. dvorni kaplan itd. Dunaj I. Augustinerstrasse 7.

Druge avstrijske novice.

(Šesti kmetiški shod) snide se dne 20. februarija t. l. na Dunaju. Posvetoval se bode o novi pogodbi z Ogersko, o razširjenju zavarovanja za življenje in za starostne rente, da se v okoliščini pride velikim dotam in dajatvam „starim“, ki tlačijo posestva. Nadalje se bode posvetovalo še glede pokritja zemljišnih dolgov.

(Podržavljenje zapadnoseverne železnice.) Vlada misli podržaviti to železnico. Govori se, da hoče dovoliti delniški družbi za pol milijona višjo letno rento, kakor jej gre. Država bi bila oškodovana za kakih 12 milijonov. Mi mislimo, da državni zbor ne privoli v tako kupčijo. Pogajanja o podržavljenju te železnice je bil že začel in je dobro zavozil grof Wurmbrand, ki je mislil, da je jako izveden v železniških vprašanjih, ker se je zgradilo na Štajerskem nekaj lokalnih železnic, ko je bil on deželni glavar.

(Volilna reforma.) Katoliška ljudska stranka je že pripravljena glasovati za volilno preosnovo, kakoršno misli predlagati grof Badeni. Za občno volilno pravico pa ta stranka ni, ker se boji, da bi Nemci ne zgubili svojega političnega vpliva in država zgubila svoj nemški značaj. Tako je naravnost povedal „Linzer Volksblatt“. Zares zanimivo je, kako dr. Ebenhoch in pa baron Dipauli pobirata stopinjice za dr. Steinwenderjem.

(Izključeni zagrebški dijaki.) Hrvatsko vlado in Madjare jako jezi, da na tostranske visoke šole vsprejemajo dijake, katere so izključili zaradi vžiganja madjarske zastave z zagrebškega vseučilišča. Te dni so jih vsprejeli šest na češko vseučilišče v Pragi.

(Slovaške „Narodnie Noviny“) izhajajo od novega leta kot dnevnik. Slovaki torej napredujejo v zvezi vsemu pritiskanju Madjarov. „Narodnie Noviny“ vedno odločno zagovarjajo pravice nemadjarske narodnosti.

(Gališkemu deželnemu zboru) so došli ugovori proti volitvam v dvajsetih okrajih. Večina pa misli vendar skoro vse volitve potrditi. Le kake dve ali tri volitve se razveljavijo. Poslanci kmetijske stranke osnovali so svoj klub, ali ostanejo v tesni zvezi z demokratično stranko. Ugovori proti volitvam naperjeni so največ proti ravilnemu postopanju vladnih organov.

(Dalmatinski deželni zbor.) ki bi se imel sniti dne 9. t. m. se snide zaradi smrti deželnega glavarja Klaića še le dne 23. t. m.

(Novoletni pozdrav v Budimpešti.) Po stari navadi šli so tudi letos vladni privrženci častitasti ministrskemu predsedniku ob novem letu. Baron Banffy je pri tej priliki naglašal, da vlada predloži državnemu zboru načrt zakona, da se potrditev volitev izroči najvišjemu sodišču. Slovonom dosti s tem ne bode pomagano, ker v ogerska sodišča tudi ne morejo imeti posebnega zaupanja.

Ogled po širnem svetu.

(Milijon rubljev) je dal ruski car za prirejenje ljudskih veselja ob njegovem kronanju.

(Socijalistični učitelji) imeli so shod v Bruselju v Belgiji. Sklenili so se obrniti do občin s socijalističnimi zastopi, da bi se revnim učenecem opoldne v šoli preskrbovalo kosilo. Nadalje so priporočali, da bi se že v ljudski šoli gojil socijalizem, zlasti s primernimi podobami na pisalnih zvezkih. Osnovati so sklenili blagajnico, da se bodo podpirali učitelji, ki iz političnih ozirrov zgube službo.

(Izgredi v Armeniji.) V več mestih v Armeniji so bili zadnje dni poboji, pri katerih je bilo pobitih nad 3000 ljudi. Teh nemirov je baje mnogo kriv Bakripaša, ko sam hujska mohamedance proti kristijanom. V mestu Čerme so prišli na sled zaroti, ki je imela namen uprizoriti pobijanje kristijanov. Oblastvo je izgrede preprečilo.

(Vojska v Afriki.) V južni Afriki je republika Transvaal, v kateri je mnogo zlatih rudnikov. To državo bi Angleži že davno radi prisvojili. Neki angleški uradnik sosedne dežele je bil zbral več vojakov in z njimi poskusil podvreči omenjeno republiko. Poprej je pa bil v republiki še podhujskal nekaj nezadovoljnejšev, da so se spuntali. Mislil je z lahka za Anglijo pridobiti to deželo, a se je opekel. Transvaalčani so ga pošteno otepli. Zanje sta se potegnili tudi

Nemčija in Francija. Anglija je spoznala, da je grozdje še prekislo in zatrjuje, da je dotični uradnik ravnal le na svojo roko.

Dopisi.

(Iz Vranskega. Očitale se je nekoč v Vranskem cenjenim listu gornji Savinski dolini, osobito nam Vrančanom, da spimo, da je narodnost pri nas premalo probujena. Srce mi je bilo že vsled tega jako užaljeno.

Pa kaj to: a kamor sem pozneje prišel, povsodi so se mi ljudje z zaničljivim posmehom rogali, se še niste naspali. To mi je bilo pa že preveč. Komaj sem čakal prilike, da bi svetu pokazal, kako krivo o nas sodi. Evo je. Dne 29. decembra 1895 bilo je napovedano zborovanje društva sv. Cirila in Metoda — (razen tega imamo na Vranskem tudi čitalnico, sila živahno). Že pred določeno uro bile so obširne sobane prenapolnjene, pač jassen dokaz, kako se tudi kmečko ljudstvo, poučeno po svojih voditeljih, zaveda svoje narodnosti ter zanima za prevažno društvo. Točno ob 6. — (enake točnosti bilo bi pač želeto povsod) — vstane č. g. predsednik, da pri srčno pozdravi došle goste in jim spregovori o potrebi omenjenega društva. Rad bi Vam priobčil doslovno ves govor, pa moja slaba glavica! A kar je govoril s povzdignjenim glasom, to mi še zdaj doni po ušesih. „Mnogo društev“ djal je „se dandanes snuje“. A društvo samo ustanoviti, to še pač ni dovolj, treba tudi da prospeva, sicer je podobno bolniku, ki ga zdravniki umetno hranijo, da še tako nekaj časa života, menim, ako morda le enkrat na leto zboruje, toliko, da ga glavarstvo ne razpusti. Ne tako pri nas. Ne le, da si prizadevamo pridobiti mnogobrojno število društvenikov, ki pokladajo z veseljem svoje doneske na narodni oltar, nam je to društvo ob jednem plamen, ob katerem si ogrevamo svoja srca s požrtvovalno ljubeznijo ter probujamo v njih svoj narodni zanos.

Gromoviti „živio“ bil je govorniku nagrada. Z veseljem in navdušenjem sprejel se je predlog g. tajnikov čitalnice v čitalnični seji, da priredimo v kratkem (prav kmalu) — ne maškera do in ples in ne „Härringschmaus“ od tega ima narod pač malo ampak — v resnici narodno veselico, pri kateri hočemo vsi rodoljubi sodelovati, da postane tim sijajnejša, a svet naj vidi, da vstajamo! (Vrančan.)

(Iz Gornjegagrada. Iz našega zakotja pride pač malokaj v javnost. Saj pa tudi ni vzroka! Ljudstvo tukajšnje je bolj mirno — no med sabo se včasih tudi kavsamo — kar pa nima večjega pomena za javnost.

Božični dnovi so nas pa vendar le spravili iz vsakdanjega starega tira. Vzrok temu bila je volitev novega občinskega odbora, ki se je vršila dne 28. grudnia m. l. No saj je pa bil tudi skrajni čas! Stari odbor je itak že popolnoma onemogel. Zastopali so pa občino večinoma možje, ki so ugled trga zakopavali, kajti, trška inteligenca je bila le slabo zastopana. Županstvo je svoja dela tudi jako zanikrno opravljalo, kar je na dan volitve celó vladni zastopnik javno grajal.

Ali je to častno za naš trg? — No saj ni čuda! Občinske koristi vodila je le blaga duša občinskega sluga. Kakor je on žvižgal, tako so drugi plesali, zato je pa naš trg v teku zadnjih let tudi napredoval za dobrih deset let — nazaj. Gosp. M . . . c je pa, kot občinski sluga znal tudi dobro piskati, to se je pokazalo sedaj pri novih volitvah. Liki judovskemu agentu brusil je peté od hiše do hiše, da si pridobi volilcev, ki bi volili po njegovem načrtu, kajti boji se, da bi ne smel več rogoviliti, kot občinski sluga. To bi bilo žalostno zanj! Pridobil si je pri tej službi razven upljiva tudi marsikak glažek badava, pa „onefurm“ je tudi smel nositi, seveda z britko sabljico vred.

Ta modra glavica je pa tudi kmalu pregledala že davno pred volitvijo celi položaj. Dva uplivna moža sta si v laséh. Dobro! Nekaterim je pa zopet čast biti odbornik ali še morda celó župan velikanske vrednosti, to je še boljše, misli si obč. sluga. Nastala sta tedaj po bistrej slugovi glavici hipoma dva tabora. Sluga je na to dokazoval ljudem, da, če volijo po njegovem, bodo malo ali pa še celo nič davkov plačevali. To je seveda varna limanica za nevedne ljudi, kojih

je žalibog pri nas še vedno preveč. Naposled je pa vendar to brezkraino lovenje postalo malo uspešno. Slugova stranka je bila v nevarnosti da propade. Napeli so pa slednjič še drugi možje, kateri naj bi se za kaj drugega bolj brigali, ko za to čast, vse svoje moči, da ne propadejo. Gledalo se ni na to, da se s takim početjem in hujskanjem neti le nevarni ogenj sovraštva. Kako naj bi se tedaj skrbelo za blagor in ugled trga, če se misli le na osebno sovraštvo in sebične nakane!

Izvolili so se naposled vendar-le večinoma pravi možje iz obeh taborov. Želelo se je seveda še drugače. Nekateri so tudi zraven prišli po brezmejnej agitaciji, ki bi bili povsod bolj na svojem mestu, kakor na sedežih obč. odbornikov. Naj se pa radi tega drugi gospodje ne dajo motiti v poslih za blagor občine. Saj je povsod nekaj mešanice. Zatrete treba je v prvi vrsti medsebojno sovraštvo in to prisiljeno strankarstvo. Naš povsem naroden trg, ki šteje komaj 800 prebivalcev, pa naj bi imel dve stranki, ali ni to smešno in to radi medsebojnega sovraštva dveh ali treh oseb! — V bodoče bodite pa občani previdni in dajte se podučiti od pametnih mož ne pa od takih sebičnih, dvomljivih, oseb, kakor je bil vaš dosedanji obč. sluga, ki je povsod roval, kot krt, da je gojil sovraštvo. Vam gospodom novim odbornikom bodi pa v bodočem delovanju načelo: Korist in dober ugled našega lepega trga!

Iz „Berrystöckl“-na pri Gornji Radgoni.

Gospod urednik! Kako vesel sem, da se je Vaš stari generalni puščavnik s Starega gradu zopet oglašil. Tudi jaz sem se pred nekaj meseci posvetil puščavništvu, pa se nisem upal na dan, boječ se, da bode mene najmlajšega puščavnika nemilo sprejeli. Zdaj pa le na delo! Tu čepim v svojem brlogu, veste, jaz imam tudi svoj brlog, kakor drugi puščavniki. Tudi mlekaric ne pogrešam, ki mi hodijo iz vseh vetrov novosti pravit. Le ene stvari, ki je puščavniku najbolj potrebna, ne gleštam: rešpetlina mi manjka, rešpetlina. No, mi ga bode pa menda Vi poslali, da bom bolj natanko vse pregledal, kar se v našem okraju očitnega in skrivnega godi. Bolj imenitne stvari pa tudi s prostim očesom vidim, ker sem na svoje stare dni postal daljnogleden. Moj brlog je namreč na prav visokem hribu, malo manj ko pol metra višji, kakor znani orehovski grad. Slednjega vidim v celi njegovi bliščobi tudi dimnik, iz katerega se včasih že zgodaj zjutraj kadi, kedar orehovska gospa svojemu možu kisló župo kuha, je dobro viden. Ko mi pa bode še rešpetlin poslali, potem bodem še pokukal v notranje prostore tega gradu ter videl preroka sedečega na „zofi“. Tudi tajnosti „Preserhafa“ in njegovih dveh „frajl“ mi ne bodo ostale prikrite. To Vam bode špas! A, za danes sem Vam hotel nekaj drugega poročati. Zadnje dni opazujem iz svojih višav, kako potuje prorok po celem okraju. Na okrajne volitve se pripravlja. Včeraj je celo čisto blizo mojega brloga mimo šel, ker ga je pot peljala tja k Fekonju, da se posvetujeta. In danes mi je prišla mlekarica pravit, kako prerok volilce lovi z mamljivim a popolnoma neresničnim poročilom, da je on pravdo z železnico zavolj tistih 20.000 gld. dobil in okraj rešil tega plačila. Bedak, kedo mu verjame. Le poslušajte. Kmalu za mlekarico me je prišel obiskat gornjeradgonski rokovnjač Jakopinček in mi razodel pogovor, katerega je slišal pri Hajnžu. Saj veste, temu Jakopinčku je vse znano, kar Bračko počenja; celo misli preroka so mu znane, ker jih ta včasih preglasno razodeva. Vidite, in ta Jakopinček mi je povedal vse. Nič ni res, da bi tista pravda že bila končana in tudi ni res, da bi jo prerok kedaj dobil. Zdaj pa gornjeradgonski volilci! Pokažite, da ste možje, ne pa šleve. Volite po svoji pameti, ne dajte se strahovati od preroka, ne pustite ga več v okrajni zastop. Na dan volitve bodem že imel svoj rešpetlin in bom gledal tja doli h Kurbusu, kjer bode volitev. Gorje tistemu, ki bo preroka volil! Z rešpetlinom ga bom zasledoval in razkrival svetu čudne reči. Torej proč z Bračkom, to je eno. Zdaj pa še nekaj, dragi rojaki gornje radgonskega okraja! Naročite si v mnogem številu „Domovino“, ki zdaj izhaja vsaki teden. V njej bode potem čitali, kaj se bode vse mojemu rešpetlinu prikazovalo

Navadno ga bom imel nastavljenega proti orehovskemu gradu. Tu in tam ga pa bodem tudi nastavljal proti šentpeterski šoli in bom gledal, kako ščetina v šoli „cajtinge“ bere in članke piše, ali kako Kočar med šolsko uro zavarovalne police maže in kako Kurbus na cesti stoječ goste v svojo gostilno vabi. Mogoče bodem tudi Krefta videl, kako kakega bolnega bikeca k mesarju Klebeku žene itd. Ali niso to zanimive stvari? Zatorej si le pridno naročujte „Domovino“! Vi pa, gospod urednik, hitro mi kupite in pošljite prav velikansk rešpetlin, da Vam bo mogel mnogo poročati. Vaš gornjeradgonski puščavnik.

Iz Idrije. (Mladi tatje v Idriji.) Pred kratkem zasledila se je v našem mestecu tatinska družba broječ 8 članov, dečkov v starosti od 12—14 let, koji obiskujejo še sedaj 5, 4 oziroma tretji razred tukajšnje ljudske šole.

Ti malopridneži kradli so na razne zvite načine in precej velike svote; samo sestram gospodičnam. Kopše primanjkuje okoli 80 gld. — kradli so pa tudi drugod in vsak na svojem domu.

Vedli so se prav po roparsko, in imeli svoje znamenja; tako je pred kratkem še fant koji stanuje v istem poslopju, kakor gospodični Kopše, prilezel s ponarejenim ključem v neko sobo zadnjih; ker se je pa med tem ena gospodičin bližala domu, dali so zunaj stoječi lopovi notranjemu neko znamenje, v trenutku zlezel je tat pod posteljo in tako dolgo tam čakal, dokler ni gospodična zapustila te sobe in se šla v drugo preoblačiti; med tem je tat porabil priložnost in tiho odšel, brez da bi ga bil kdo zasledil.

Da se temu ni takoj v okom prišlo, kriva je menda največ slepa ljubezen starišev, kajti sramota za te, da puščajo tako deco, tako dolgo časa iz pred oči, brez da bi vedeli kje da so in kaj se godi.

Ker je vodja teh nesrečnih malopridnežev, sin tukajšnega gostilničarja, že prestopil 14 leto, bode se moral pred sodnijo zagovarjati in najbrž zadostovati z zaporom hudodelstvu, dočim bodo stariši tega in ostalih morali že narejeno škodo poravnati.

Bog dal, da je to zadnji slučaj.

Narodno-gospodarske novice.

Gospodarstvo in knjigovodstvo.

Gospodarstvo postaja od dne do dne težje. Zato mora gospodar in kmetovalec premišljevati o sredstvih, s katerimi bi si svoje stanje izboljšal. Med drugimi sredstvi je tudi dobro knjigovodstvo. Dobro urejeno knjigovodstvo pomaga gospodarju v mnogih ozirih:

- 1.) napeljuje ga k zdravemu preudarku;
- 2.) varuje ga pred naglico in raznimi zmotami;
- 3.) varuje ga pa tudi pred nepotrebnim zapravljanjem in ga napeljuje k večji varčnosti in pridnosti, in slednjič pospešuje knjigovodstvo red v gospodarstvu. Gospodarsko knjigovodstvo obsega najprvo popis gospodarskega premoženja ali inventara. Za sestavo inventure je treba pregledno popisati vse posamezne dele po množini, številu, meri in po denarni vrednosti, v kateri namen je treba premoženje ceniti. Pravo premoženje imenujemo tudi aktivno premoženje, dočim se dolgovi in druga bremena pasivno premoženje imenujejo. Ako od aktivnega premoženja odštejemo pasivno premoženje, dobimo čisto imetje.

Kedar popisujemo v prvič gospodarsko premoženje, treba je vse posamezne dele njegove dejanske zmeriti ali stehtati ali prešteti in ceniti. Če je pa že v rabi knjigovodstvo, treba je pa le dotične zapisnike, v katerih zapisujemo dohodke in stroške v posameznih delih gospodarskega premoženja skleniti, da izvemo stanje premoženja. Priporoča se pa, da tudi v takih slučajih pregledamo, je li dejansko stanje premoženja enako onemu, katerega imamo v zapisnikih. Inventuro napravljamo po navadi le v pričetku leta, sicer pa lahko inventiramo, kedar nanese potreba n. pr. če treba dobiti kako večje posojilo itd.

Drugič je važno tekoče knjigovodstvo.

Za tekoče zapisovanje gospodarskih dohodkov in stroškov nam rabijo z ozirom na raznovrstnost premoženja tudi raznovrstni zapisniki

(dnevnik), v katere je treba zaporedoma, dan za dnevom, vse zapisati, kar priraste ali odpade v premoženju, toraj v denarju, pridelkih, orodji, živini itd.

Ker je gledati na to, da je celo knjigovodstvo kolikor mogoče preprosto, skrajša je število zapisnikov, ter jih je kar se da preprosto urediti.

Gledé na važnost prištevamo semkaj vrsti sledeče zapisnike; denarni dnevnik ali blagajnično knjigo, proračunsko knjigo ali zapisnik dolžnikov in upnikov, zapisnik pridelkov, zapisnik dela, listnica dninarjev in zapisnik orodja.

Tretjič je važen pri gospodarskem knjigovodstvu računski sklep.

Račune sklepamo zaradi tega, da izvemo, s kakim vspehom smo gospodarili. V ta namen se pripravljamo, da sestavimo vse denarne dohodke in stroške pregledno po njih vrstah v tako imenovano glavno knjigo ali naslovno knjigo. V tej knjigi so razdeljeni dohodki in stroški, katerih število se ravna po raznoterosti gospodarskih vrst in po velikosti gospodarstva. V glavno knjigo prepisujemo dohodke in stroške iz denarnega dnevnika in sicer pod isti naslov, h kateremu spadajo.

Za vpisovanje v glavno knjigo je treba spretnosti, kakoršne ne nahajamo pri navadnem gospodarju. Ta si mora pomagati brez glavne knjige, in sicer na ta način, da pripiše v denarnem dnevniku posameznim dohodkom in stroškom zajedno tudi tisto vrsto gospodarsko, h kateri spadajo dotični zneski. Tako bode mogoče napraviti koncem gospodarskega leta izpiske s pomočjo katerih bode tudi preprosti kmetovalec lahko izračunal, koliko dohodka mu dajejo posamezne gospodarske vrste.

Razne stvari.

V igralnici na Monte-Carlu je belgijska grofinja Jourdan v jedni noči izgubila pol milijona frankov, vse svoje premoženje. Vrnila se je v Bruselj in se posvetovala s hčerjo, šestnajstletno deklico, kaj storiti. Hči je materi dokazovala, da bolje nego živeti v siromaštvu in v zapuščenosti je — umreti. Hčerine besede so mater prepričale in ste se obe ženski zastrupile.

(Nesreča na morju.) Nemški parnik „Athena“ je dne 15. m. m. pri kap Mayu ponesrečil. Kotel je počil in ladja se je potopila. Utonilo je štirinajst mornarjev, rešili so se samo štirje.

(Nesreča ali neprevidnost?) V bruselskem hotelu „Bellevue“ je počila cev plina in plin je silno oškodoval, deloma celo porušil vse poslopje. Dve osebi sta bili ubiti, mnogo oseb pa ranjenih.

(Nesreče na morju.) Belgijski parnik „Flantern“ je blizu Dovera trčil ob parnik „Helene“ in ga tako poškodoval, da se je hipoma potopil. Moštvo je utonilo, samo jeden mornar se je rešil. — Parnik „Berlin“ je na potu v Novi York blizu Portlanda trčil s parnikom „Willow Lark“. „Berlin“ je bil samo lahko poškodovan, „Willow Lark“ pa se je potopil v štirih minutah. Moštvo se je rešilo.

(Vihar in sneg v Ameriki.) Tako zgodnje zime kakor je letošnja, se niti v Grand Havenu najstarejši ljudje ne spominjajo. Dne 26. novembra je bil hud vihar s snegom, kateri je zapal na nekaterih mestih po 6 čevljev visoko. Brzjavni drogovci so na daleč okrog Niagare od viharja polomljeni. Velika kolnica za vozove Erie železnice je popolnoma podrt, velika škoda je na drevju in slabeje stavljenih hišah. Vihar je razsajal po vsem Wood County. Ceste so nasute s podrtinami odnesenih streh in prekopicnenih dimnikov. Škoda na poljih, kjer pridobivaj olje, je velikanska. Kmetje poročajo, da jim je mnogo živine ubite. V Čikagu je 25. novembra opoldne bil velik vihar, sneg, toča in dež je padal žice električnih železnic so se pretrgale ob polnoči in ves promet je obstal. Vlaki vseh črt so se zelo zakasneli, z nobeno ladjo se niso upali ne razburkano jezero. Nad sto čevljev tira Buffalo Creek železnice proti zapadu in nad dve sto čevljev tira proti iztoku je jezero odplulo. Na Erie železnici je blizu 600 čevljev tira porušena. Železnični vozovi, kateri so stali na tiru so bili uprav igrača viharju.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so od 10. nov. do 28. dec. 1895 poslali: Podružnica na Greti 8 gld. 52 kr.; g. Iv. Čater na Dunaju 1 gld.; g. A. Tanzig v Krški Vasi je nabral 6 gld.; podružnica v Konji-

cah 28 gld. 50 kr.; vesela družba pri Marohu v Kostanjevici 2 gld. 60 kr.; Senkavsko-frančiškanska ženska podružnica v Ljubljani 79 gld. 9 kr.; gospa Matilda Sebenikar na Rakeku iz nabiralnika 12 gld. 50 kr.; slavna posojilnica v Sošanju 10 gld.; ženska podružnica v Prvačini iz nabiralnika 2 gld.; g. Fran. Hrašovec v Gradcu nabranih 15 gld.; iz nabiralnika v gostilni „pri belem volku“ v Ljubljani 5 gld. 14 kr.; g. g. Ivan Sakser, župnik v Hotedersici 2 gld.; Mohorjani v ljubljanskem bogoslovnem semenišču 13 gld.; vipavski volilni možje o zmagi dne 21. nov. 10 gld. 20 kr.; podružnica za Laški trg in okolico 35 gld.; podružnica za St. Kancijan in okolico na Koroskem 26 gld.; Mohorjani v Kopri pri Dutovljah 1 gld. 50 kr.; Mohorjani v pris. delavnici v Ljubljani 1 gld. 30 kr.; ženska podružnica v St. Juriju ob juž. žel. 82 gld.; g. K. Prelesnik iz Stahovca pri Kamniku 10 gld.; g. g. župnik I. Vrhovnik v Ljubljani 1 gld.; g. dr. Mauring, kapelan v St. Vidu na Dol., 2 gld.; iz nabiralnika „Slov. bralnega društva“ v Škofji Loki 1 gld. 45 kr.; moška podružnica v Idriji udnine in drugih nabirkov 89 gld. 52 kr.; ženska podružnica v Dolenjem Logatcu 50 gld. 80 kr.; trnovski in ilirskobistriški narodnjaki kot Miklavžev dar 2 gld.; vipavska podružnica iz nabiralnika pri g. Perhavcu 2 gld. 2 kr.; podružnica na Greti 13 gld. 70 kr.; Mohorjani v Sežani 1 gld.; moška podružnica v Tolminu 34 gld.; g. Josip Žirovnik v Gorjah pri Bledu nabral ob otvorjenju nove šole v Zasipu 5 gld.; iz nabiralnika v gostilni g. Peter-nela na Bledu 4 gld. 5 kr.; gospa Erna Oman, učiteljica v Begunjah na Gor., nabrala 2 gld. 50 kr.; vesela družba v gostilni „pri črnem orlu“ v Idriji 2 gld. 50 kr.; Mohorjani v Gorjah pri Bledu 3 gld.; Mohorjani na Breznici 3 gld. 50 kr.; podružnica na Rečici v Sav. Dolini 36 gld.; podružnica v Trbovljah 57 gld.; ženska podružnica v Kobaridu 42 gld. 38 kr.; izvenakad. podružnica v Gradcu 36 gld.; tržaška moška podružnica 200 gld.; ženska šentpeterska podružnica v Ljubljani 90 gld. udnine in 50 gld. 20 kr. odkupnine od novoletnih voščil; podružnica za Kotmaro ves in okolico 25 gld.; moška podružnica v Ajdovščini 40 gld.; podružnica za Žužemberk in okolico 4 gld. 1 kr.; Mohorjani v Dornbergu 4 gld. 15 kr.; iz nabiralnika „pri pošti“ v St. Juriju ob Taboru 5 gld. 12 kr.; Mohorjani pri sv. Bolfenku v Slov. Goricah 3 gld.; ženska podružnica v Celju 66 gld. 30 kr.; podružnica v Radovljici 34 gld. 72 kr.; g. Franc Konšek, c. kr. poštar na Trojanah, 1 gld. 50 kr. odkupnine od novoletnih voščil, g. V. Legat v Celovcu 274 gld. 30 kr., nabranih in izkazanih v „Miru“ št. 30—34; g. Luka Knific drugič 2 gld. — S ponosom gleda družba na l. 1895., v katerem je kupila hišo v Trstu in sezidala krasno šolsko poslopje pri Velikovem. Veselo in srečno bodi tudi novo leto „naši družbi“ in njenim blagosrčnim podpornikom!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Koledar.

Sobota (11.) Higin, papež; Pavlin, škof. — Nedelja (12.) I. po razglasenju Gospodovem; Ernest, opat; Arkadij, mučenec. — Ponedeljek (13.) Hilarij, škof; Veronika, devica; Leoncij, škof. — Torek (14.) Feliks (Srečko) iz Nole. — Sreda (15.) Maver, opat; Izidor, duhoven. — Četrtek (16.) Marcel, papež; Honorat, škof. — Petek (17.) Anton, puščavnik; Sulpicij, škof. — Mlaj dne 14. ob 11. uri 25 minut zvečer.

Sejmni.

Dne 11. jan. v Planini; dne 17. jan. v Kapeli pri Brezicah, v Petrovčah pri Celju in Sv. Peter Radgoni.

Loterijske številke.

Trst 4. januarja 1896:	82, 23, 66, 20, 15
Linc	67, 68, 41, 74, 52

Zahvala.

Ubožnim šolarjem slovenske ljudske šole v Konjicah so blagovolili darovati: visokorojena gospa baronica Way, rojena grofica Wurmbrand gotovi znesek 15 gl. Slavna posojilnica v Konjicah in gospodje dr. Rudolf, Žepić, Pospisil, Ogorevc skupaj 100 gld. Tudi gospod Ogorevc blago za obleko za lastno dobavno ceno.

V imenu ubožnih šolarjev zahvaljuje se podpisana učiteljica na teh veledušnih darilih. Vrlim darovalcem Bog plati!

V Konjicah, dne 3. prosinca 1896.

Milka Pirnat, učiteljica.

Zahvala.

Zavarovalnino za slučaj smrti, ki je bila sklenjena še le pred dvema leti z zavarovalnico „The Gresham“ v Londonu, dobil sem takoj izplačano po oddaji dotičnih pisem, po glavnemu zastopniku v Ljubljani gospodu Gvidonu Zeschko-tu. Zato se javno zahvalim in priporočam gorenjo banko za zavarovanje na smrt.

V Cirknici, dne 6. januarja 1896.

Franc Zagorjan, c. kr. poštar.

Neoženjenega vrtnarskega pomočnika

išče podpisano vodstvo. Plača znaša 23 gld. na mesec. Prosto je opravljeno stanovanje, s potrebno kurjavo ter svečavo. Vrtnarskemu pomočniku je skoraj izključivo posel ta, da učenec pri praktičnih delih v sadjarstvu, v ameriških matičnjakih, ter trtnici kakor predelavec navaja. Kdor ni v stanu s pričevalom dokazati, da je v sadjarstvu ter trtarstvu šolsko izobražen, naj za službo ne prosi. Prošnje sprejema podpisano vodstvo do 8. februarja. (8) 2—1

Vodstvo deželne kranjske vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu dne 5. jan. 1896.

Vrtnarja,

ki je posebno vešč pri zelenjavi, pa razume tudi vsa druga vrtnarska opravila, sprejme **Peter Majdič**, posestnik paromlina v Hudinji pri Celju, kamor naj se pošiljajo ponudbe. Službo je nastopiti dne 1. februarja leta 1896. (6) 2—1

Malo posestvo (7) 3—1

želi kupiti za ceno do 1500 gold. **Franc Ravnikar** v Rimskih toplicah (Römerbad), Štajersko, kamor naj se pošlejo ponudbe.

Ker je letošnji „Dolenjec“ kot najzdravejša kislato

namizno vino

(Mahrwein) izvrstne letine; priporočam lastni pridelek rumene ali rdečkaste barve po gl. 26., lanko po gl. 24., in Primorsko po gl. 21., laglje po gl. 17 hehtoliter, ter v posodah nad 500 litrov, po pol goldinarja ceneje.

(237) 5—2 „Kranjska vinarna v Ljubljani“

Poštna upraviteljica

sprejme se s 15. januv. 1896, na novi pošti na Dolu pri Hrastniku. Pismene ponudbe naj se pošiljajo na g. Fr. Majcen, trgovec na Dolu, pošta Hrastnik. Plača po dogovoru; prednost imajo iste gospodične, ki bi imele vedo tudi v trgovini. (236) 2—2

Naznanilo.

Dovoljujem si visokočastiti duhovščini in sl. občinstvu uljudno naznaniti, da se dobijo pri meni prave iz čistega voska lite

sveče in voščenice

po prvotnih cenah za cerkveno in navadno rabo. Priporočam tudi svojo bogato zalogo specerijskega blaga in deželnih pridelkov po nizkih cenah in zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Z velespoštovanjem

A. P. Kolenc,

(239) 3—2 Celje, Ljubljanska cesta št. 10.

Služba občinskega redarja

na Vranskem, je razpisana. Letni dohodki nad 300 gld., prosta službena obleka, stanovanje in drva. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Lastnoročno pisane prošnje z navedbo starosti, stanu, šolske omike in dosedajnega opravlja vložitijo do 15. prosinca 1896, pri županstvu na Vranskem.

K. Schwentner, l. r., župan.

(234) 2—2

Trgovski pomočnik

se išče, vešč slovenskega in nemškega jezika, posebno izurjen prodajalec v trgovini z železom in usnjem, ter v trgovini z mešanim blagom. (5) 3—2

Ludovik Smole v Sevnici ob Savi.

(186)

8—8

C. kr. privil.

I. spodnještajerska zaloga oblek za gospode ter oblek (uniform) za uradnike in vojake

— častni član pariške izumiteljske akademije —

M. Weiss, Celje

Gospodska ulica (Herrengasse) 8 nasproti hotela „Erzherzog Johann“ priporoča

svoje patentovane snemne kožuhe za uniforme, gornje obleke za gospode in dame ter veliko zalogo vsakršnih uniform.

Velika izber inozemskih modnih tkanin, vsakojake kožuhovine, pravi tirolski loden, dežnih plaščev, lovskih in navadnih kožuhov za v mesto, potovanje itd.

Kožuhe vsake vrste prevzamem v preuredbo po moji patentirani naredbi za snemanje.

Pri naročilih od zunaj zadostuje, če ni prave natančne mere, tudi dobro pristojna obleka.

Zmerne cene, točna postrežba. Cene in priznalna pisma pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselstrasse 1, v družbeni hiši.

Filijala za Ogrsko:

Budimpešta, Franca-Jozefa trg 5 in 6, v družbeni hiši.

Aktiva družbe dne 31. dec. 1894 k. 138,416.475—

Letni zavarovalni dohodki z obrestmi do 31. decembra 1894 „ 25,319.668—

Izplačanja za zavarovanje, za rente in odkupe i. dr. odkar

posluje družba (1848) „ 304,342.593—

Med letom 1894 je bilo od družbe izdanih 9233 police v znesku „ 78,736.000—

Prospekti in cene, po katerih se ravna družba pri izdavanju police in prijavi obrazci dobe se brezplačno pri generalni agenturi v Ljubljani, Tržaška cesta 3 pri GVIDONU ZESCHKO-tu.

(155) 12—3

Edvard Paulin

edini slovenski cvetličar v Gorici

Nunska ulica št. 10,

priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu razne nagrobne vence, biserne in porcelanaste, rože za cerkve, palme, cvetke za nove maše in poroke, voščene sveče, mrtvaške obleke, rakve, trakove, zlate črke i. t. d. po najnižjih cenah. (227) 3—2

Naznanilo in priporočilo.

Dovoljujem si uljudno naznaniti, da sem prevzel od gosp. Simon Kučeka iz Zalca, gostilno „pri skalni kleti“ (Felsenkeller) v celjski okolici pod Gradom.

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk ter zagotavljam, da bodem v prenovljenih prostorih, točil najboljše pivo in pristna vina po zmernih cenah. Tudi jedila sveža in redno dobro pripravljena so vedno dobili. Za večje družbe, zborovanja imam na razpolago velik in lep salon.

Okolica celjska, dne 1. januarja 1896.

Z velespoštovanjem

Karol Schantl, gostilničar.

(4) 3—2

JOSIP HOČEVAR

v Celji, Graška ulica 19

priporoča čast. duhovništvu in slav. občinstvu

svojo veliko zalogo

storjenih oblek za gospode in dečke

ter najfinejše stofe

od angleških in brnskih tvrdk i. t. d.

za jesenski in zimski čas.

Vsako naročilo zgotovi se solidno in takoj!

— Vse po najnižji ceni. —

(173) 10—8

Ivan Nep. Gosar

akademični slikar

usoja si naznaniti preč. duhovščini in slav. občinstvu, da se je stalno

(9) 2—1 naselil

v Celji „Šiler-jeva ulica“ (Fuks-ova hiša)

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Redilna živinska štupa

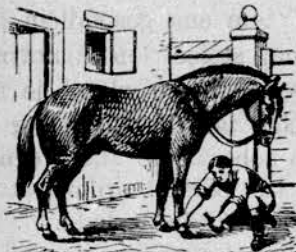
za konje, rogato živino in ovce i. t. d.

Skoro že 40 let z najboljšim vspehom malodane po vseh hlevih v rabi, ako živina ne mara jesti, dalje boljše mleko.

Zametek z rabilnim navodom 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Konjski cvet

rabi za drgnjenje v krepilo konjskih udov; lajša otrpnelost konjskih udov krepilo pred in v restitucijo (očvrščenje) po kakem trdnopolnem delu. Steklenica z rabilnim navodom velja samo 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom samo 4 gld. (138) 10—7

Ubald pl. Trnkóczy, lekarnar, Ljubljana, Kranjsko.

Kathreiner KNEIPP^{SM} SLADNO KAVO

Se dobi povsod - ½ Kile za 25 kr.

Kaj je Kathreiner Kneippova sladna kava?

To je zdrava hišna in družinska pijača, ki se izdeluje v Kathreinerjevih tovarnah ter ima podoben okus kakor prava bobova kava. Poleg drugih prednostij se ta sladna kava že po tem okusu odlikuje pred drugimi takimi izdelki.

Kathreinerjeva kava je najokusnejša, najzdravejša in najcenejša primes k bobovi kavi. Ona je čisto priroden plod v celih zrnih in se rabi v velikim pridom namesto cikorije in

drugih zmletih tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne more prepričati, iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da so taki kavini nadomestki dostikrat s raznimi pritiklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena tretjina Kathreinerjeve in dve tretjini prave kave; pozneje pa vsake polovico.

Tako postane kava veliko bolj zdrava in tudi mnogo cenejša. Kathreinerjevo kavo priporočajo najimenitnejši zdravniki, vsaki dan je bolj obrajtana kot zdrava redilna pijača v javnih zavodih, kakor tudi v stotisočernih družinah. Dobra je pa tudi »čista«, to je, brez primesi bobove kave, ker je zdrava, lahko prebavljiva, redilna in ob enem okusna jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za lastno zdravje, naj rabi odslej Kathreiner-Kneipovo sladno kavo.

Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le izvirne bele zavoje z varnostno znamko, kakor se tu na strani vidi, ter s imenom.

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti. Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

(230) 5—2